Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 4 oktober 2024*

”Begäran om förhandsavgörande – Inre marknaden – Konkurrens – Reglemente som har instiftats av ett internationellt idrottsförbund och som genomförs av detta förbund med hjälp av dess medlemmar – Professionell fotboll – Privaträttsliga enheter med reglerings-, kontroll- och sanktionsbefogenheter – Regler om spelares status och spelarövergångar – Regler avseende anställningsavtal som ingåtts mellan klubbar och spelare – Spelarens förtida uppsägning av anställningsavtalet – Ersättning som ska betalas av spelaren – Solidariskt och gemensamt ansvar för den nya klubben – Påföljder – Förbud mot att utfärda spelarens internationella transfercertifikat och registrera spelaren medan en tvist om förtida uppsägning av anställningsavtalet pågår – Förbud mot att registrera andra spelare – Artikel 45 FEUF – Hinder för den fria rörligheten för arbetstagare – Motivering – Artikel 101 FEUF – Beslut av företagssammanslutningar som har till syfte att hindra eller begränsa konkurrensen – Arbetsmarknad – Klubbarnas rekrytering av spelare – Marknaden för fotbollstävlingar mellan klubbar – Klubbars och spelares deltagande i idrottstävlingar – Konkurrensbegränsning genom syfte – Undantag”

I mål C-650/22,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Cour d’appel de Mons (Appellationsdomstolen i Mons, Belgien) genom beslut av den 19 september 2022, som inkom till domstolen den 17 oktober 2022, i målet

Fédération internationale de football association (Fifa)

mot

BZ,

ytterligare deltagare i rättegången:

Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA),

Sporting du Pays de Charleroi SA,

Fédération internationale des footballeurs professionnels,

Fédération internationale des footballeurs professionnels – Division Europe,

Union nationale des footballeurs professionnels (UNFP),

* Rättegångsspråk: franska.

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Prechal samt domarna F. Biltgen, N. Wahl, J. Passer (referent) och M.L. Arastey Sahún,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitiesekreterare: handläggaren C. Di Bella,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 18 januari 2024,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Fédération internationale de football association (Fifa), genom A. Laes, avocat, och D. Van Liedekerke, advocaat,

– BZ, genom J-E. Barthélemy, J.-L. Dupont, P. Henry, M. Hissel och F. Stockart, avocats,

– Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA), genom N. Cariat, E. Matthys och A. Stévenart, avocats,

– Fédération internationale des footballeurs professionnels, genom C. De Preter och P. Paepe, avocats,

– Fédération internationale des footballeurs professionnels – Division Europe, genom J-E. Barthélemy, C. De Preter och P. Paepe, avocats,

– Union nationale des footballeurs professionnels (UNFP), genom C. De Preter, P. Paepe och R. Palao, avocats,

– Greklands regering, genom K. Boskovits och C. Kokkosi, båda i egenskap av ombud,

– Frankrikes regering, genom R. Bénard och V. Depenne, båda i egenskap av ombud,

– Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av D. Del Gaizo och S.L. Vitale, avvocati dello Stato,

– Ungerns regering, genom M.Z. Fehér, E. Gyarmati och K. Szíjjártó, samtliga i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom S. Baches Opi, T. Baumé, B.-R. Killmann och G. Meessen, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 30 april 2024 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 45 och 101 FEUF.

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Fédération internationale de football association (Fifa) och BZ. Målet rör BZ:s yrkande om ersättning för den skada som han anser sig ha lidit till följd av Fifas och Union royale belge des sociétés de football association ASBL:s (URBSFA) skadeståndsgrundande handlande.

I. Tillämpliga bestämmelser

A. Fifas stadgar

3 Fifa är en privaträttslig sammanslutning med säte i Schweiz. Enligt artikel 2 i Fifas stadgar, i deras utgåva från september 2020, har denna sammanslutning bland annat till syfte att ”utarbeta regler och bestämmelser för fotbollsspelet och relaterade frågor samt att säkerställa att de efterlevs” och att ”utöva kontroll över fotbollen i alla dess former genom att vidta nödvändiga eller lämpliga åtgärder för att förhindra överträdelse av stadgar, förordningar eller beslut av Fifa eller spelets regler”.

4 Enligt artiklarna 11 och 14 i Fifas stadgar kan varje ”organisation med ansvar för att organisera och utöva kontroll över fotbollen” i ett visst land bli medlem i Fifa bland annat på villkor att denna organisation redan är medlem i en av Fifas sex kontinentala federationer som avses i artikel 22 i dessa stadgar, däribland Europeiska fotbollsförbundet (Uefa), samt att på förhand åta sig att följa bland annat Fifas stadgar, regler, riktlinjer och beslut samt de bestämmelser som instiftats av den kontinentala federation som organisationen redan är medlem i. I praktiken är mer än 200 nationella fotbollsförbund för närvarande medlemmar i Fifa. I denna egenskap är de, enligt artiklarna 14 och 15 i Fifas stadgar, bland annat skyldiga att förmå sina egna medlemmar eller anslutna organisationer att iaktta Fifas stadgar, reglementen, riktlinjer och beslut samt att se till att dessa iakttas av samtliga fotbollsaktörer, särskilt professionella ligor, klubbar och spelare.

5 Bland Fifas och Uefas medlemmar finns URBSFA, som har sitt säte i Belgien och vars syfte bland annat är att organisera och främja fotboll i denna medlemsstat. Enligt sina egna stadgar förbinder sig denna sammanslutning att följa Fifas och Uefas stadgar, regler och beslut samt att se till att de iakttas av dess medlemmar, ”om inte annat följer av allmänna rättsprinciper, bestämmelser om grunderna för rättsordningen (*ordre public*) samt för nationell, regional och gemenskapsrättslig lagstiftning på området”.

B. Fifas reglemente om spelares status och spelarövergångar

6 Den 22 mars 2014 antog Fifa ”Regulations on the Status and Transfer of Players” (Fifas reglemente om spelares status och spelarövergångar) (nedan kallat RSTP), vilket trädde i kraft den 1 augusti samma år. Detta reglemente ersatte ett tidigare reglemente med samma föremål.

7 Inledningen till RSTP, med rubriken ”Definitioner”, innehåller följande passage:

”Vid tolkningen av detta reglemente ska följande termer definieras på följande sätt:

1. Tidigare förbund: det förbund som den tidigare klubben är ansluten till.

2. Tidigare klubb: den klubb som spelaren lämnar.

3. Nytt förbund: det förbund som den nya klubben är ansluten till.

4. Ny klubb: den klubb som spelaren ansluter till.

…

6. Organiserad fotboll: fotboll som anordnas under Fifas, federationernas och förbundens ledning eller som har godkänts av dessa.

7. Skyddad period: en period på tre hela säsonger eller tre år – beroende på vilket som inträffar först – efter det att ett avtal har trätt i kraft, om avtalet i fråga har ingåtts före den professionelle fotbollsspelarens 28-årsdag, eller en period på två hela säsonger eller två år – beroende på vilket som inträffar först – efter det att ett avtal har trätt i kraft, om avtalet i fråga har ingåtts efter den professionelle fotbollsspelarens 28-årsdag.

…

9. Säsong: en period som inleds vid den första officiella matchen i det nationella mästerskapet och avslutas vid den sista officiella matchen i det nationella mästerskapet.

…”

8 Artikel 1 RSTP har rubriken ”Tillämpningsområde”. I punkt 1 föreskrivs följande:

”I detta reglemente fastställs universella och bindande regler om spelares status och deras kvalificering för deltagande i organiserad fotboll samt om spelarövergångar mellan klubbar som tillhör olika förbund.”

9 I artikel 2 RSTP, med rubriken ”Spelares status: amatörspelare och professionella spelare”, anges följande:

”1. Spelare som deltar i organiserad fotboll är antingen amatörer eller professionella.

2. Med professionell spelare avses varje spelare som har ett skriftligt avtal med en klubb och som för sin fotbollsverksamhet erhåller ett högre arvode än de faktiska kostnader som han eller hon orsakar. Alla andra spelare betraktas som amatörer.”

10 I artikel 5 RSTP, med rubriken ”Registrering”, föreskrivs följande i punkt 1:

”En spelare måste vara registrerad hos ett förbund för att kunna spela med en klubb, antingen som professionell eller amatör, i enlighet med bestämmelserna i artikel 2. Endast registrerade spelare är kvalificerade att delta i organiserad fotboll. En spelares registrering innebär hans eller hennes samtycke till att följa Fifas, federationernas och förbundens stadgar och reglementen.”

11 I artikel 6 RSTP, med rubriken ”Registreringsperioder”, föreskrivs i punkt 1 första meningen att ”[e]n spelare får registreras endast under en av de två årliga registreringsperioder som fastställts för detta ändamål av det berörda förbundet”.

12 RSTP innehåller dessutom regler om anställningsavtal mellan en spelare och en klubb samt regler om spelarövergångar.

1. Reglerna om anställningsavtal

13 I artikel 13 RSTP, med rubriken ”Iakttagande av avtal”, föreskrivs följande:

”Ett avtal mellan en professionell spelare och en klubb upphör först när det löper ut eller genom ömsesidig överenskommelse.”

14 Artikel 14 RSTP, med rubriken ”Avtals avslutande av giltig orsak”, har följande lydelse:

”Endera parten kan avsluta ett avtal utan konsekvenser (varken betalning av ersättning eller idrottsliga påföljder) om det föreligger giltig orsak att säga upp avtalet.”

15 I artikel 16 RSTP, med rubriken ”Förbud mot att avsluta ett avtal under pågående säsong”, föreskrivs följande:

”Ett avtal kan inte ensidigt sägas upp under pågående säsong.”

16 I artikel 17 RSTP, med rubriken ”Följder av att avtal avslutats utan giltig orsak”, föreskrivs följande:

”Följande bestämmelser gäller när ett avtal sägs upp utan giltigt skäl:

1. I samtliga fall ska den part som har brutit mot avtalet betala en ersättning. Om inte annat följer av bestämmelserna i artikel 20 och bilaga 4 om ersättning för utbildning och om inget annat föreskrivs i avtalet, ska ersättningen för avtalsbrott beräknas med hänsyn till gällande lagstiftning i det berörda landet, idrottens särdrag och andra objektiva kriterier. Dessa kriterier omfattar bland annat den lön och andra förmåner som spelaren har rätt till enligt det nuvarande avtalet och/eller det nya avtalet, den återstående löptiden för det nuvarande avtalet upp till högst fem år, de kostnader och utgifter som den tidigare klubben har ådragit sig eller betalat (avskrivna över avtalsperioden) samt om uppsägningen sker under en skyddad period.

2. Rätten till sådan ersättning kan inte överlåtas till tredje part. Om en professionell spelare är skyldig att betala ersättning, så ska den professionella spelaren och hans eller hennes nya klubb vara solidariskt och gemensamt ansvariga för betalningen av denna ersättning. Beloppet kan anges i avtalet eller överenskommas mellan parterna.

…

4. Utöver skyldigheten att betala ersättning kommer idrottsliga påföljder att åläggas alla klubbar som befinns ha brutit mot ett avtal eller uppmuntrat till avtalsbrott under den skyddade perioden. En klubb som tecknar ett avtal med en professionell spelare som har brutit sitt tidigare avtal utan giltigt skäl ska, till dess att motsatsen bevisas, antas ha förmått den professionella spelaren att bryta avtalet. Påföljden består av ett förbud för klubben att registrera nya spelare, nationellt eller

internationellt, under två fullständiga och på varandra följande registreringsperioder. Klubben får endast registrera nya spelare, nationellt eller internationellt, från och med nästa registreringsperiod som inträffar efter det att den idrottsliga påföljden i fråga har avtjänats fullt ut. I synnerhet får klubben inte använda sig av det undantag eller de provisoriska åtgärder som anges i detta reglemente för att registrera spelare före denna period.”

17 I artikel 22 RSTP, med rubriken ”Fifas behörighet”, föreskrivs följande:

”Utan att det påverkar varje spelares eller klubbs rätt att begära ersättning vid tvistemålsdomstol i arbetsrättsliga tvister, omfattar Fifas behörighet

a) tvister mellan klubbar och spelare om upprätthållande av den avtalsmässiga stabiliteten (artiklarna 13–18), om det har ansökts om ett [internationellt transfercertifikat (ITC)] och om en part har begärt omprövning av denna begäran om ITC, bland annat angående utfärdande av ett ITC, idrottsliga påföljder eller ersättning för avtalsbrott,

…”

18 I artikel 24.1 RSTP, med rubriken ”Förlikningsnämnden”, föreskrivs följande:

”[Dispute Resolution Chamber (DRC) (nedan kallad förlikningsnämnden)] är behörig att avgöra alla tvister som avses i [artikel 22 a, b och e], med undantag för tvister som rör utfärdande av ett ITC.”

2. Reglerna för spelarövergångar

19 I artikel 9 RSTP, med rubriken ”Internationellt transfercertifikat”, föreskrivs följande i punkt 1:

”Spelare som är registrerade hos ett förbund kan endast registreras hos ett nytt förbund om sistnämnda förbund har erhållit ett [ITC] som upprättats av det tidigare förbundet. Ett ITC ska tillhandahållas villkorslöst, kostnadsfritt och utan tidsbegränsning. Varje annan bestämmelse ska anses ogiltig. Det förbund som utfärdar ett ITC är skyldigt att inge en kopia till Fifa. Det administrativa förfarandet för utfärdande av ett ITC beskrivs i [artikel] 8 i bilaga 3 till detta reglemente.”

20 Bilaga 3 till RSTP, med rubriken ”Reglering av spelarövergångar”, innehåller bland annat en artikel 8 som rör ”Administrativt förfarande för professionella fotbollsspelares övergång mellan förbund”. I denna artikel föreskrivs följande:

”8.1 Principer

1. En professionell spelare som är registrerad hos en klubb som är ansluten till ett förbund kan registreras hos en klubb som är ansluten till ett annat förbund endast efter det att ett ITC har utfärdats av det tidigare förbundet och efter det att det nya förbundet har bekräftat att det har mottagit nämnda ITC. …

…

8.2 Upprättande av ett ITC för en professionell spelare

…

3. Efter att ha mottagit begäran om ett ITC ska det tidigare förbundet begära att den tidigare klubben och den professionella spelaren klargör om avtalet har löpt ut, om det har sagts upp i förtid genom en överenskommelse eller om båda parter är oense i en avtalstvist.

4. Inom sju dagar från dagen för begäran om ett ITC ska det tidigare förbundet …

a) utfärda ett ITC till förmån för det nya förbundet och registrera datumet för avregistrering av spelaren, eller

b) avslå ansökan om ITC och ange … skälet till avslaget, vilket kan vara antingen att avtalet mellan den tidigare klubben och den professionelle fotbollsspelaren inte har löpt ut eller att det inte har träffats någon ömsesidig överenskommelse om att avtalet ska avslutas i förtid.

…

7. Det tidigare förbundet ska inte utfärda ett ITC om den tidigare klubben och den professionella spelaren har en avtalstvist som rör sådana omständigheter som anges i artikel 8.2 stycke 4b i denna bilaga. I så fall kan Fifa, på begäran av det nya förbundet, vidta interimistiska åtgärder om det föreligger exceptionella omständigheter. … Dessutom kan den professionella spelaren, den tidigare klubben och/eller den nya klubben vidta rättsliga åtgärder vid Fifa i enlighet med artikel 22. Fifa kommer då att fatta beslut huruvida ett ITC ska utfärdas och om eventuella idrottsliga påföljder inom 60 dagar. Under alla omständigheter måste det beslut som fattas om idrottsliga påföljder fattas innan ett ITC utfärdas. Utfärdandet av ett ITC påverkar inte rätten till ersättning vid uppsägning av avtal.”

II. Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

21 BZ är en före detta professionell fotbollsspelare med hemvist i Paris (Frankrike).

22 Den 20 augusti 2013 ingick han ett anställningsavtal på fyra år med Futbolny Klub Lokomotiv, även kallad Lokomotiv Moskva, som är en professionell fotbollsklubb etablerad i Ryssland.

23 Den 22 augusti 2014 sade Lokomotiv Moskva upp avtalet av skäl som enligt Lokomotiv Moskva var hänförliga till BZ:s agerande. Den 15 september 2014 väckte klubben talan vid förlikningsnämnden med stöd av artikel 22 a och artikel 24 RSTP och yrkade att BZ skulle förpliktas att betala 20 miljoner euro i ersättning. Klubben gjorde gällande att det förelåg ett ”avtalsbrott utan saklig grund”, i den mening som avses i artikel 17 RSTP. Därefter väckte BZ genkäromål vid förlikningsnämnden och yrkade att Lokomotiv Moskva skulle förpliktas att betala honom utestående lön samt en ersättning som motsvarade den lön som han skulle ha haft rätt till enligt avtalet om avtalet hade fortsatt löpa hela avtalstiden.

24 BZ har uppgett att han därefter letade efter en ny professionell fotbollsklubb som kunde anställa honom. Han har preciserat att han i detta sammanhang ställdes inför svårigheten att varje klubb som kunde anställa honom riskerade att bli solidariskt och gemensamt ansvarig för att betala den ersättning som han skulle kunna bli skyldig att betala till Lokomotiv Moskva enligt artikel 17 RSTP.

25 Genom skrivelse av den 19 februari 2015 erbjöd Sporting du Pays de Charleroi SA, som är en professionell fotbollsklubb etablerad i Belgien, BZ anställning. Klubben angav att anställningserbjudandet var underkastat två kumulativa suspensiva villkor. Det första villkoret bestod i att BZ skulle vara registrerad och uttagningsbar för denna klubb, så att han kan spela för

klubbens representationslag i alla officiella tävlingar som anordnas av Fifa, Uefa eller URBSFA, och i vilka klubben deltar. Det andra villkoret var att klubben skulle erhålla en skriftlig och ovillkorlig bekräftelse på att den inte kan hållas solidariskt och gemensamt ansvarig för betalningen av den ersättning som BZ eventuellt skulle vara skyldig att betala till Lokomotiv Moskva.

26 Genom skrivelse av den 20 februari 2015 vände sig BZ till Fifa och URBSFA för att få en försäkran dels om att han enligt gällande regler kunde vara registrerad och uttagningsbar för att spela i Sporting du Pays de Charlerois representationslag, dels om att artikel 17 RSTP inte skulle tillämpas mot klubben. Fifa svarade att endast dess behöriga beslutsfattande organ hade befogenhet att tillämpa RSTP. URBSFA har för sin del svarat att enligt Fifas regler kan BZ inte registreras som spelare så länge Lokomotiv Moskva inte har utfärdat ett ITC.

27 Genom beslut av den 18 maj 2015 biföll förlikningsnämnden delvis Lokomotiv Moskvas anspråk och förpliktade BZ att betala ersättning till klubben med 10,5 miljoner euro. Vidare avslogs BZ:s genkäromål. Förlikningsnämnden beslutade också att artikel 17.2 RSTP inte skulle tillämpas på BZ i framtiden.

28 BZ överklagade detta beslut till Court of Arbitration for Sport (Skiljedomstolen för idrott) (nedan kallad CAS), med säte i Lausanne (Schweiz), som fastställde beslutet den 27 maj 2016.

29 Den 24 juli 2015 anställdes BZ av en annan professionell fotbollsklubb i Frankrike.

30 Den 9 december 2015 väckte BZ talan vid Tribunal de commerce du Hainaut (division de Charleroi) (Handelsdomstolen i Hainaut, Charleroi-avdelningen, Belgien) och yrkade att Fifa och URBSFA skulle förpliktas att till BZ utge skadestånd med 6 miljoner euro för den skada som BZ ansåg sig ha lidit till följd av dessa båda förbunds felaktiga handlande.

31 Genom dom av den 19 januari 2017 förklarade sig denna domstol vara behörig att pröva BZ:s talan och förklarade att talan i princip var välgrundad. Nämnda domstol förpliktade Fifa och URBSFA att solidariskt betala ett preliminärt belopp till BZ, samtidigt som den i övrigt återförvisade tvisten till CAS för att göra det möjligt för parterna att fastställa storleken på den skada som BZ hade lidit i Belgien till följd av de båda förbundens felaktiga handlande.

32 Fifa överklagade denna dom till Cour d'appel de Mons (Appellationsdomstolen i Mons, Belgien), som är hänskjutande domstol i målet vid EU-domstolen. Fifa har i huvudsak yrkat att den hänskjutande domstolen, i första hand, ska förklara sig sakna behörighet att pröva BZ:s talan på grund av att den omfattas av CAS exklusiva behörighet eller åtminstone inte omfattas av de belgiska domstolarnas internationella behörighet. Fifa har i andra hand yrkat att den hänskjutande domstolen ska avvisa och, alternativt, ogilla talan.

33 URBSFA, som har beretts tillfälle att delta i förfarandet, har framställt liknande yrkanden.

34 Sporting du Pays de Charleroi, som har ingett en ansökan om intervention till den hänskjutande domstolen, stöder Fifas och URBSFA:s yrkanden.

35 BZ, som har ingett ett anslutningsöverklagande, har i huvudsak yrkat att den hänskjutande domstolen dels ska fastställa att artikel 17 RSTP och artikel 9.1 RSTP samt artikel 8.2.7 i bilaga 3 till RSTP strider mot artiklarna 45 och 101 FEUF, dels ska förplikta Fifa och URBSFA att solidariskt ersätta den skada som BZ har lidit till följd av att dessa regler existerar och tillämpats.

36 Cour d'appel de Mons fann i sitt beslut om hänskjutande att såväl Fifas överklagande som Sporting du Pays Charlerois frivilliga interventionsansökan kunde tas upp till prövning. Cour d'appel de Mons anser för det första att Tribunal de commerce du Hainaut (division de Charleroi) med rätta förklarat sig behörig att pröva BZ:s yrkande i den del det avser ersättning för den skada som BZ har lidit i Belgien.

37 Den hänskjutande domstolen anser till att börja med att detta yrkande inte kan anses omfattas av CAS exklusiva behörighet enligt ett skiljeavtal som uppfyller de villkor för giltighet som krävs enligt belgisk rätt, med hänsyn till att Fifas stadgar, som Fifa har hänvisat till för att styrka förekomsten av ett sådant avtal, är generella, odifferentierade och otydliga.

38 Den hänskjutande domstolen anser vidare att nämnda talan omfattas av den internationella behörigheten för domstolen i första instans vad gäller såväl URBSFA som Fifa. När det gäller URBSFA har denna behörighet styrkts, eftersom förbundet har sitt säte i Belgien och eftersom BZ har åberopat en skada som uppkommit i Charleroi, där BZ inte har kunnat utöva sin verksamhet som professionell fotbollsspelare trots det anställningserbjudande som Sporting du Pays Charleroi hade riktat till honom. På samma sätt har det styrkts att sådan behörighet föreligger i förhållande till Fifa, trots att Fifa har sitt säte i Schweiz, detta eftersom BZ har gjort gällande att Fifa har skadeståndsansvar utanför avtalsförhållanden, eftersom den skadeståndsgrundande handlingen som han har åberopat inträffade i Charleroi (Belgien) och eftersom det finns en särskilt nära anknytning mellan tvisten mellan parterna och nämnda domstol. BZ:s val att väcka talan vid Tribunal de commerce du Hainaut (division de Charleroi) får emellertid till följd att denna domstols behörighet begränsas till den skada som BZ kan ha lidit i Belgien.

39 Den hänskjutande domstolen anser slutligen att Fifa och URBSFA saknar grund för sitt påstående att BZ ägnat sig åt ”forum shopping” genom att på ett konstlat sätt skapa en tvist i Belgien. Detta påstås ha skett genom att BZ lyckats få Sporting du Pays de Charleroi ge honom ett fiktivt anställningserbjudande. Den hänskjutande domstolen anser att det är styrkt i) att BZ vidtog åtgärder i syfte att söka anställning hos ett antal olika klubbar med hemvist i olika medlemsstater i unionen och som, enligt massmedia, hade visat intresse för honom; ii) att Sporting du Pays de Charleroi ensidigt tog initiativet att erbjuda BZ anställning; iii) att BZ omedelbart vidtog nödvändiga åtgärder för att försäkra sig om att de suspensiva villkor som angavs i anställningserbjudandet iakttogs och iv) att det inte var orimligt för honom att försöka lyckas erhålla den föreslagna anställningen, vilket var den enda lösning som stod honom till buds för att kunna fortsätta sin yrkeskarriär, trots tvisten mellan honom och Lokomotiv Moskva, och för att begränsa den skada som följde av att han sedan flera månader tillbaka inte var yrkesverksam.

40 För det andra anser Cour d'appel de Mons att BZ:s yrkande kan tas upp till prövning, eftersom BZ har ett berättigat intresse av att få saken prövad i egenskap av innehavare av en subjektiv rättighet på grund av att han lidit skada till följd av Fifas och URBSFA:s felaktiga handlande.

41 För det tredje har den hänskjutande domstolen slutligen angett att det i det nationella målet är nödvändigt att avgöra frågan huruvida den skada som BZ anser sig ha lidit, genom att ha varit förhindrad att utöva verksamhet som professionell fotbollsspelare under säsongen 2014/2015, har sin grund i Fifas och URBSFA:s felaktiga handlande, bestående i att gentemot BZ ha tillämpat regler som strider mot artiklarna 45 och 101 FEUF, det vill säga artikel 17 RSTP och artikel 9.1 RSTP samt artikel 8.2.7 i bilaga 3 till RSTP.

42 Den hänskjutande domstolen har i detta avseende påpekat att BZ anser att nämnda regler, mot bakgrund av domen av den 15 december 1995, Bosman (C-415/93, EU:C:1995:463), ska anses hindra såväl den fria rörligheten för arbetstagare som konkurrensen. Regeln i artikel 17.2 RSTP, enligt vilken varje ny professionell fotbollsklubb som anställer en spelare efter att ett anställningsavtal sagts upp utan saklig grund är solidariskt och gemensamt ansvarig för betalningen av den ersättning som spelaren kan vara skyldig att betala till sin tidigare klubb, hindrar nämligen spelarnas möjligheter att ta anställning, till nackdel för såväl spelarna som de klubbar som avser att anställa dem. Detta gäller i än högre grad eftersom storleken på denna ersättning, som senare ska fastställas på grundval av de kriterier som räknas upp i artikel 17.1 RSTP, i allmänhet inte är känd vid den tidpunkt då de berörda personerna har för avsikt att ingå ett anställningsavtal. Detta hinder förstärks dessutom av reglerna i artikel 17.4 RSTP, i vilka det föreskrivs att den nya klubben presumeras ha uppmuntrat spelaren att säga upp anställningsavtalet med sin tidigare klubb och att den nya klubben i vissa fall kan bli föremål för idrottsliga påföljder. På samma sätt förstärker reglerna i artikel 9.1 RSTP och artikel 8.2.7 i bilaga 3 till RSTP detta hinder genom att förbjuda det nationella fotbollsförbund som den tidigare klubben tillhör att utfärda ett ITC till förmån för spelaren, om det mellan den tidigare klubben och spelaren föreligger en tvist som har sin grund i att anställningsavtalet sagts upp i förtid utan ömsesidig överenskommelse.

43 Den hänskjutande domstolen har vidare påpekat att Fifa och URBSFA anser att de olika bestämmelser som är i fråga i det nationella målet i allmänhet ska bedömas med beaktande av idrottens särdrag, vilka erkänns i EUF-fördraget. Närmare bestämt anser de att även om det antas att dessa regler hindrar den fria rörligheten för arbetstagare eller konkurrensen, så är de motiverade med hänsyn till de legitima mål som först och främst består i att bevara den avtalsmässiga stabiliteten och fotbollslagens stabilitet och, mer allmänt, i att bevara idrottstävlingarnas integritet, regelmässighet och korrekta genomförande.

44 Den hänskjutande domstolen anser för sin del att det inte är uteslutet att de olika regler som är aktuella i det nationella målet, särskilt när de betraktas tillsammans, hindrar den fria rörligheten för arbetstagare och konkurrensen. Den hänskjutande domstolen har även angett att det i förevarande fall finns kvalificerade, precisa och samstämmiga presumtioner om att förekomsten och tillämpningen av dessa regler kan ha hindrat en ny professionell fotbollsklubb från att anställa BZ efter att anställningsavtalet med Lokomotiv Moskva hade sagts upp. Dessa regler försvårade nämligen en sådan anställning, vilket bland annat framgår av de suspensiva villkor som Sporting du Pays de Charleroi uppställde i sitt erbjudande om att anställa BZ.

45 Cour d’appel de Mons beslutade mot denna bakgrund att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till EU-domstolen:

”Ska artiklarna 45 och 101 FEUF tolkas på så sätt att de utgör hinder för

– principen om solidariskt betalningsansvar mellan spelaren och den klubb som vill anställa honom vad avser den ersättning som ska betalas till den klubb med vilken spelarens avtal har brutits utan giltig orsak, i enlighet med artikel 17[.2 RSTP], i kombination med de sportsliga påföljder som föreskrivs i artikel 17[.4] RSTP och de ekonomiska påföljder som föreskrivs i artikel 17[.1] RSTP,

– möjligheten för [det nationella fotbollsförbund] som den tidigare fotbollsklubben är ansluten till att inte utfärda ett [ITC], vilket är nödvändigt för att en fotbollsspelare ska kunna anlitas av

en ny klubb, om det föreligger en tvist mellan den tidigare fotbollsklubben och spelaren (artikel 9[.1] RSTP och artikel 8.2.7 i bilaga 3 [till RSTP])?”

III. Förfarandet vid domstolen

46 Den 15 december 2022, det vill säga efter det att beslutet om hänskjutande hade fattats, ingav tre sammanslutningar som företräder professionella fotbollsspelare – den första på internationell nivå, Fédération internationale des joueurs professionnels (Internationella spelarförbundet) (nedan kallat FIFPro), den andra på europeisk nivå, Fédération internationale des joueurs professionnels – Division Europe (Internationella förbundet för professionella spelare – Europeiska divisionen) (nedan kallad FIFPro Europe) och den tredje på fransk nivå, Union nationale des footballeurs professionnels (Nationella förbundet för professionella spelare) (nedan kallad UNFP) – en gemensam ansökan om att få intervenera i det nationella målet.

47 Den 19 december 2022 informerade den hänskjutande domstolen EU-domstolen om denna frivilliga interventionsansökan.

48 På en fråga från domstolens kansli om huruvida de aktuella förbunden skulle anses vara nya parter i det nationella målet enbart på grund av att de ingett en ansökan om att få intervenera frivilligt, eller om ett eventuellt erkännande av denna ställning kräver ett beslut från den hänskjutande domstolen, svarade den hänskjutande domstolen att dessa förbund ska betraktas som parter i det nationella målet enligt tillämpliga nationella processregler, det vill säga artiklarna 15 och 16 i den belgiska processlagen, detta trots att det ännu inte hade prövats huruvida deras ansökan kan tas upp till prövning.

49 Mot bakgrund av detta svar delgavs nämnda förbund begäran om förhandsavgörande, i enlighet med artikel 97.2 i domstolens rättegångsregler, och de gavs en frist inom vilken de skulle inkomma med skriftliga yttranden.

50 Efter att ha inkommit med dessa skriftliga yttranden har Fifa den 30 maj 2023, och därefter på nytt den 12 juni 2023, yrkat att EU-domstolen ska lämna dessa ansökningar utan avseende eller avvisa dem med motiveringen att de tre förbunden i fråga inte kan anses vara nya parter i det nationella målet. Domstolens kansli informerade Fifa om att det hade beslutat att föra Fifas begäran till protokollet och att denna kommer att behandlas av domstolen i ett senare skede, samtidigt som det i avvaktan på denna prövning uppmärksammade Fifa på att den hänskjutande domstolen uttryckligen och tydligt har meddelat domstolen att dessa förbund ska anses vara nya parter i det nationella målet.

51 Den 29 november 2023 kallade domstolens justitiesekreterare samtliga parter i det nationella målet, såsom de fastställts av den hänskjutande domstolen, till muntlig förhandling den 18 januari 2024. Vid detta tillfälle informerade justitiesekreteraren dem om att domstolens andra avdelning, efter överläggning den 23 november 2023, hade beslutat att det inte fanns anledning att avvisa FIFPros, FIFPro Europes och UNFP:s skriftliga yttranden och inte heller att utesluta dessa parter från förfarandet, samtidigt som justitiesekreteraren preciserade att skälen för detta avgörande skulle preciseras i domen.

52 I artikel 96.1 a i rättegångsreglerna, jämförd med artikel 23 i stadgan för Europeiska unionens domstol, föreskrivs att i ett mål om förhandsavgörande ska bland annat parterna i det nationella målet ha rätt att inkomma med yttranden till EU-domstolen.

53 Enligt artikel 97.1 i rättegångsreglerna är parterna i det nationella målet de parter som har angetts som sådana av den hänskjutande domstolen enligt nationella processrättsliga regler.

54 Det ankommer inte på EU-domstolen att pröva huruvida den hänskjutande domstolens beslut avseende detta fastställande har fattats i enlighet med tillämpliga nationella processrättsliga regler. EU-domstolen är tvärtom skyldig att följa dessa beslut så länge de inte ändrats till följd av ett rättsmedel enligt nationell rätt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 oktober 2015, Orizzonte Salute, C-61/14, EU:C:2015:655, punkt 33).

55 EU-domstolen är således i princip skyldig att betrakta såsom part i det nationella målet var och en som har fastställts som sådan av den hänskjutande domstolen, oavsett huruvida denna person hade denna ställning innan begäran om förhandsavgörande framställdes eller har förvärvat denna ställning vid ett senare tillfälle.

56 Med avvikelse från denna princip kan en person nekas ställning som part i det nationella målet, i den mening som avses i artikel 96.1 i rättegångsreglerna, jämförd med artikel 23 i stadgan för Europeiska unionens domstol, om det av handlingarna i målet vid EU-domstolen är uppenbart att denna person, efter begäran om förhandsavgörande, har ingett en interventionsansökan till den hänskjutande domstolen endast i syfte att delta i målet om förhandsavgörande och inte har för avsikt att spela en aktiv roll i det nationella förfarandet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 oktober 2015, Orizzonte Salute, C-61/14, EU:C:2015:655, punkterna 35 och 36).

57 I förevarande fall har den hänskjutande domstolen, såsom påpekats i punkt 48 ovan, uttryckligen, klart och utan förbehåll angett att FIFPro, FIFPro Europe och UNFP ska anses vara nya parter i det nationella målet, i enlighet med tillämpliga nationella processrättsliga regler. Det framgår inte heller av handlingarna i målet att nämnda domstols beslut i detta avseende skulle ha ändrats eller återkallats med anledning av de rättsmedel som föreskrivs i nationell rätt.

58 Det är inte heller utifrån handlingarna i målet uppenbart att de tre aktuella förbunden skulle ha ingett respektive interventionsansökan till den hänskjutande domstolen endast i syfte att delta i målet om förhandsavgörande och att de inte har för avsikt att spela en aktiv roll i det nationella förfarandet.

59 Dessa förbund ska således anses vara parter i det nationella målet, i den mening som avses i artikel 96 i rättegångsreglerna, vilket innebär att de har rätt att inkomma med yttranden till EU-domstolen.

60 Det fanns således ingen anledning att avvisa deras skriftliga yttranden.

IV. Huruvida tolkningsfrågan kan tas upp till prövning

61 Fifa och URBSFA samt den grekiska, den franska och den ungerska regeringen har ifrågasatt huruvida begäran om förhandsavgörande, eller åtminstone vissa delar av tolkningsfrågan, kan tas upp till prövning.

62 De argument som de har anfört i detta avseende är i huvudsak av tre slag. För det första anser den grekiska och den franska regeringen samt URBSFA att innehållet i beslutet om hänskjutande inte uppfyller de krav som anges i artikel 94 i rättegångsreglerna, eftersom det i beslutet inte på ett tillräckligt detaljerat sätt redogörs för de rättsliga och faktiska omständigheter som ligger till

grund för den hänskjutande domstolens fråga samt varför nämnda domstol anser att det är nödvändigt att ställa en fråga om tolkningen av artiklarna 45 eller 101 FEUF för att kunna avgöra det nationella målet. Fifa och URBSFA har för det andra gjort gällande att begäran om förhandsavgörande är hypotetisk och abstrakt, eftersom det inte föreligger någon verklig tvist vars handläggning kräver att EU-domstolen meddelar ett tolkningsbeslut. En sådan situation följer dels av att RSTP:s regler om anställningsavtal och spelarövergångar i slutändan inte har haft någon negativ inverkan på BZ:s situation, dels av den omständigheten att BZ har konstruerat det nationella målet på ett konstlat sätt, eftersom BZ aldrig haft för avsikt att spela för Sporting du Pays de Charleroi. För det tredje anser den franska och den ungerska regeringen samt Fifa och URBSFA att det nationella målet inte har någon gränsöverskridande dimension, i den mening som avses i EUF-fördraget, eller till och med, enligt Fifa och URBSFA, är av ”extern” karaktär, varför målet inte kan omfattas av artikel 45 FEUF. Den inskränkning i den fria rörligheten för arbetstagare som BZ anser sig ha utsatts för utgörs nämligen av ett hinder för hans yrkesmässiga rörlighet mellan ett tredjeland (Ryssland), där Lokomotiv Moskva finns, och en medlemsstat (Belgien), där Sporting du Pays de Charleroi finns.

A. Innehållet i beslutet om hänskjutande

63 Det förfarande för förhandsavgörande som har införts genom artikel 267 FEUF utgör ett medel för samarbete mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna, genom vilket EU-domstolen tillhandahåller de nationella domstolarna de uppgifter om unionsrättens tolkning som de behöver för att kunna avgöra de mål som de ska pröva. Enligt fast rättspraxis, som numera återspeglas i artikel 94 a och b i rättegångsreglerna, krävs det att den nationella domstolen klargör den faktiska och rättsliga bakgrunden till de frågor som ställs, eller att den åtminstone förklarar de faktiska omständigheter som ligger till grund för dessa frågor, eftersom det är nödvändigt att komma fram till en tolkning av unionsrätten som är användbar för den nationella domstolen. Såsom föreskrivs i artikel 94 c i rättegångsreglerna ska begäran om förhandsavgörande dessutom innehålla en redogörelse för de skäl som fått den hänskjutande domstolen att undra över tolkningen eller giltigheten av vissa unionsbestämmelser, och för det samband som den hänskjutande domstolen har funnit föreligga mellan unionsbestämmelserna och den lagstiftning som är tillämplig i det nationella målet. Dessa krav är av särskild betydelse på områden som kännetecknas av komplicerade faktiska och rättsliga förhållanden, såsom konkurrensområdet (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 59 och där angiven rättspraxis).

64 De uppgifter som lämnas i begäran om förhandsavgörande ska dessutom inte bara göra det möjligt för EU-domstolen att lämna användbara svar, utan ska också ge såväl medlemsstaternas regeringar som andra berörda parter möjlighet att avge yttranden i enlighet med artikel 23 i stadgan för Europeiska unionens domstol (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 60 och där angiven rättspraxis).

65 I förevarande fall uppfyller begäran om förhandsavgörande de krav som det har erinrats om i de två föregående punkterna. I beslutet om hänskjutande redogörs nämligen i detalj för den faktiska och rättsliga bakgrunden till den fråga som ställts till EU-domstolen. I beslutet anges dessutom kortfattat men tydligt de faktiska och rättsliga omständigheter som föranlett den hänskjutande domstolen att anse att det var nödvändigt att ställa denna fråga samt det samband som enligt den hänskjutande domstolen förenar artiklarna 45 och 101 FEUF med det nationella målet.

66 Dessutom framgår det av de skriftliga yttranden som inkommit till EU-domstolen att författarna till dessa inte har haft några svårigheter att förstå den faktiska och rättsliga bakgrunden till den fråga som ställts av den hänskjutande domstolen. De har inte heller haft några svårigheter att förstå innebörden och räckvidden av de uttalanden om de faktiska omständigheterna som ligger till grund för frågan, eller förstå skälen till att den hänskjutande domstolen har ansett det nödvändigt att ställa frågan och slutligen att på ett fullständigt och ändamålsenligt sätt kunna ta ställning i denna fråga.

B. Huruvida en tvist verkligen föreligger och huruvida den fråga som ställts till EU-domstolen är relevant

67 Det ankommer uteslutande på den nationella domstolen, vid vilken målet anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till EU-domstolen. Härav följer att de nationella domstolarnas frågor presumeras vara relevanta och att EU-domstolen endast kan neka att besvara frågorna om det är uppenbart att den begärda tolkningen inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågeställningen är hypotetisk eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 64 och där angiven rättspraxis).

68 I förevarande fall vittnar de uppgifter från den hänskjutande domstolen som sammanfattats i punkterna 22–35, 39 och 41–44 ovan om att tvisten i det nationella målet är verklig. Det framgår dessutom av dessa uppgifter att den omständigheten att den hänskjutande domstolen i detta sammanhang ställer en fråga till EU-domstolen om tolkningen av artiklarna 45 och 101 FEUF inte uppenbart saknar samband med de verkliga omständigheterna och saken i det nationella målet.

69 Det framgår nämligen av nämnda uppgifter, för det första, att den hänskjutande domstolen har att ta ställning till såväl ett överklagande som ett anslutningsöverklagande i ett mål som rör den faktiska och konkreta frågan huruvida BZ, såsom det slagits fast i första instans, har fog för att begära ersättning för den skada som han påstår sig ha lidit på grund av att han varit förhindrad att vara verksam som professionell fotbollsspelare under säsongen 2014/2015, på grund av Fifas och URBSFA:s felaktiga handlande, bestående i att ha tillämpat artikel 17 RSTP och artikel 9.1 RSTP samt artikel 8.2.7 i bilaga 3 till RSTP gentemot honom. Den hänskjutande domstolen har i detta avseende angett att det enligt dess mening finns kvalificerade, precisa och samstämmiga antaganden om att förekomsten och tillämpningen av dessa olika regler kan ha hindrat en ny professionell fotbollsklubb från att anställa BZ efter att hans anställningsavtal med Lokomotiv Moskva hade sagts upp. För det andra grundar sig både BZ:s yrkande och den dom i första instans i vilken BZ:s talan i princip bifölls på en tolkning och en tillämpning av artiklarna 45 och 101 FEUF. För det tredje har den hänskjutande domstolen angett att den, med hänsyn till saken i det mål som den har att avgöra, i sin tur är skyldig att ta ställning till bland annat huruvida Fifas och URBSFA:s handlande ska anses vara felaktigt på grund av att det strider mot artiklarna 45 och 101 FEUF. För det fjärde fann samma domstol, mot bakgrund av de faktiska omständigheterna, att det nationella målet, i motsats till vad Fifa och URBSFA påstått, inte kan anses vara konstruerat på ett konstlat sätt.

C. De gränsöverskridande aspekterna i det nationella målet

70 EUF-fördragets bestämmelser om fri rörlighet för arbetstagare, etableringsfrihet, frihet att tillhandahålla tjänster och fri rörlighet för kapital är inte tillämpliga på situationer som i alla avseenden är begränsade till en och samma medlemsstat, med förbehåll för vissa specifika fall där det av beslutet om hänskjutande framgår att det föreligger konkreta uppgifter som gör det möjligt att fastställa att den begärda tolkningen är nödvändig för att avgöra målet på grund av ett samband mellan saken eller omständigheterna i målet och artiklarna 45, 49, 56 eller 63 FEUF, i enlighet med vad som krävs enligt artikel 94 i rättegångsreglerna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 december 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkterna 38 och 39 samt där angiven rättspraxis).

71 I förevarande fall kan begäran om förhandsavgörande, i den del den avser tolkningen av artikel 45 FEUF om fri rörlighet för arbetstagare, inte avvisas med motiveringen att denna artikel skulle sakna samband med det nationella målet på grund av att det inte har någon gränsöverskridande dimension eller än mindre på grund av att det nationella målet är av ”extern” karaktär, i den mening som detta ord ges av URBSFA.

72 Cour d’appel de Mons har nämligen i sitt beslut om hänskjutande angett att BZ är bosatt och har sina huvudsakliga intressen i Paris. Cour d’appel de Mons har dessutom erinrat om att BZ:s käromål avser ersättning för den skada som han anser sig ha lidit under säsongen 2014/2015, eftersom hans rörlighet på arbetsmarknaden inskränkts vad avser hans möjlighet att söka sig till andra medlemsstater, särskilt till Belgien där Sporting du Pays de Charleroi gett honom ett villkorat erbjudande om anställning. Den hänskjutande domstolen har därigenom i sin begäran om förhandsavgörande tydligt visat att den faktiska och rättsliga situation som kännetecknar tvisten i det nationella målet är gränsöverskridande, närmare bestämt genom att en person bosatt i Frankrike har invänt mot att han, efter det att hans anställningsavtal med en professionell fotbollsklubb med hemvist i tredjeland sagts upp, har hindrats från att utöva sin rätt till fri rörlighet till andra medlemsstater, särskilt Belgien, på grund av förekomsten och den faktiska eller potentiella tillämpningen gentemot honom av vissa bestämmelser som Fifa har antagit för att reglera professionella fotbollsspelares ställning och internationella spelarövergångar.

73 Av det ovan anförda följer att inget av de argument som anges i punkt 62 ovan kan godtas. Begäran om förhandsavgörande kan följaktligen tas upp till prövning i sin helhet.

V. Prövning av tolkningsfrågan

74 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artiklarna 45 och 101 FEUF ska tolkas så, att de utgör hinder för regler som antagits av en privaträttslig sammanslutning som bland annat har till syfte att reglera, organisera och utöva kontroll över fotboll på internationell nivå, och i vilka det föreskrivs

– för det första, att en professionell spelare som är part i ett anställningsavtal och som tillskrivs ett avtalsbrott utan saklig grund, och den nya klubb som anställer honom eller henne därefter, är solidariskt och gemensamt ansvariga för betalningen av den ersättning som ska betalas till den klubb där spelaren tidigare vara anställd, varvid denna ersättning fastställs på grundval av de olika kriterier som räknas upp i dessa regler,

– för det andra, att för det fall den professionella spelaren anställs under en period som är skyddad enligt det uppsagda anställningsavtalet, så riskerar den nya klubben en idrottslig påföljd i form av ett förbud mot att registrera nya spelare under en viss period, såvida inte den nya klubben visar att den inte har förmått spelaren att bryta mot avtalet, och

– för det tredje, att den omständigheten att det föreligger en tvist med anledning av avtalsbrottet utgör hinder för att det nationella fotbollsförbund som den tidigare klubben är medlem i utfärdar det ITC som är nödvändigt för att spelaren ska kunna registrera sig som spelare för den nya klubben, vilket får till följd att spelaren inte kan delta i fotbollstävlingar för den nya klubben.

A. Inledande synpunkter

75 Domstolen erinrar för det första om att i den mån utövandet av en idrott utgör en ekonomisk verksamhet omfattas det av de unionsrättsliga bestämmelser som är tillämpliga i fråga om sådan verksamhet (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 83 och där angiven rättspraxis).

76 Endast vissa specifika regler som dels har antagits uteslutande av icke-ekonomiska skäl, dels avser frågor som endast berör idrotten som sådan, ska anses sakna samband med ekonomisk verksamhet. Så är särskilt fallet vad gäller frågan huruvida utländska spelare ska uteslutas från sammansättningen av de lag som deltar i tävlingar mellan lag som representerar deras land eller vilka rangordningskriterier som ska användas för att välja ut idrottare som deltar i individuella tävlingar (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 84 och där angiven rättspraxis).

77 Med undantag för dessa specifika regler kan artiklarna 45, 49 och 56 FEUF anses omfatta de regler som idrottsförbunden antar för att reglera avlönat arbete, tillhandahållande av tjänster eller etablering av professionella eller halvprofessionella spelare och, mer allmänt, regler som visserligen inte formellt reglerar sådant arbete, sådana tjänster eller sådan etablering, men som har en direkt inverkan på nämnda arbete, tjänster eller etablering (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkterna 85 och 86 samt där angiven rättspraxis).

78 På samma sätt omfattas de regler som antagits av sådana sammanslutningar, och, mer allmänt, dessa sammanslutningars agerande, av EUF-fördragets konkurrensregler när villkoren för att tillämpa dessa bestämmelser är uppfyllda (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 87 och där angiven rättspraxis).

79 De regler som är aktuella i det nationella målet ingår emellertid inte bland dem på vilka det undantag som avses i punkt 76 ovan skulle kunna tillämpas. Domstolen har vid upprepade tillfällen erinrat om att detta undantag måste ses som begränsat till sitt egentliga syfte och att det inte kan åberopas för att utesluta all idrottsutövning från EUF-fördragets bestämmelser om ekonomi inom unionen (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 89 och där angiven rättspraxis).

80 Det är nämligen uppenbart att de i det nationella målet aktuella reglerna har en direkt inverkan på spelarnas arbete. De regler som beskrivs i punkterna 13–17 ovan syftar till att reglera professionella spelares anställningsavtal, i vilka deras arbetsvillkor, och, indirekt, den ekonomiska verksamhet som arbetet kan ge upphov till, definieras. Vad gäller de regler som nämns i

punkterna 10, 19 och 20 ovan ska de anses ha en direkt inverkan på spelarnas arbete, eftersom de uppställer vissa villkor för deras deltagande i tävlingar, vilket utgör det huvudsakliga syftet med spelarnas ekonomiska verksamhet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 december 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkterna 59 och 60 och där angiven rättspraxis).

81 Eftersom lagens sammansättning utgör en av de väsentliga parametrarna för de tävlingar där professionella fotbollsklubbar möter varandra och dessa tävlingar ger upphov till en ekonomisk verksamhet, ska sådana regler som de som är aktuella i det nationella målet, oavsett om de avser anställningsavtal eller spelarövergångar, också anses ha en direkt inverkan på villkoren för utövandet av denna ekonomiska verksamhet och på konkurrensen mellan professionella fotbollsklubbar som bedriver denna verksamhet (se, analogt, dom av den 21 december 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 61).

82 De bestämmelser som är aktuella i det nationella målet omfattas således av tillämpningsområdet för artiklarna 45 och 101 FEUF.

83 För det andra finns det anledning för EU-domstolen att tolka dessa båda artiklar i EUF-fördraget en i taget, såsom den hänskjutande domstolen har begärt, eftersom de har ett eget syfte, föreskriver sina egna tillämpningsvillkor och inte är ömsesidigt uteslutande samt eftersom ett åsidosättande av dem, om det visas att de har åsidosatts, inte får samma följder i respektive fall.

84 För det tredje och slutligen har idrott onekligen särdrag som, även om de är mer påtagliga för amatöridrotten även kan förekomma när idrott utövas som en ekonomisk verksamhet, eventuellt kan beaktas vid tillämpningen av artiklarna 45 och 101 FEUF. De ska då beaktas som övriga omständigheter och under förutsättning att de visar sig vara relevanta. Det ska emellertid påpekas att ett sådant beaktande endast kan ske inom den ram och med iakttagande av de tillämpningskriterier som föreskrivs i var och en av dessa artiklar (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkterna 103 och 104 samt där angiven rättspraxis).

85 Om det hävdas att en regel som har antagits av ett idrottsförbund utgör ett hinder för den fria rörligheten för arbetstagare eller en konkurrensbegränsande samverkan, så ska kvalificeringen av denna regel som ett hinder eller en konkurrensbegränsande samverkan under alla omständigheter grundas på en konkret bedömning av regelns innehåll mot bakgrund av det faktiska sammanhang i vilket den ska tillämpas (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 105 och där angiven rättspraxis).

B. Tolkningsfrågan i den del den avser artikel 45 FEUF

1. Huruvida det föreligger ett hinder för den fria rörligheten för arbetstagare

86 Artikel 45 FEUF, som har direkt effekt, utgör hinder för varje åtgärd som kan missgynna unionsmedborgare när de önskar utöva ekonomisk verksamhet i en annan medlemsstat än deras ursprungsmedlemsstat, oavsett om åtgärden grundar sig på nationalitet eller är tillämplig oberoende av nationalitet, genom att hindra eller avhålla dem från att lämna ursprungsmedlemsstaten (dom av den 21 december 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 136 och där angiven rättspraxis).

87 I förevarande fall framgår det av ordalydelsen i tolkningsfrågan och av de uppgifter som ligger till grund för densamma att det beteende som den hänskjutande domstolen vill att EU-domstolen ska uttala sig om, avseende tolkningen av artikel 45 FEUF, består i att Fifa antagit och därefter tillämpat artikel 17 punkterna 1, 2 och 4 RSTP, artikel 9.1 RSTP samt artikel 8.2.7 i bilaga 3 till RSTP gentemot BZ, som är bosatt i Paris, och gentemot professionella fotbollsklubbar som är etablerade i andra medlemsstater, vilka kunde tänka sig eller till och med önskade att anställa BZ efter att hans anställningsavtal med Lokomotiv Moskva hade sagts upp, eller att Fifa åtminstone utsatt honom och dessa klubbar för risken att dessa bestämmelser skulle tillämpas gentemot dem.

88 I artikel 17.2 RSTP föreskrivs att en professionell fotbollsspelare vars anställningsavtal har sagts upp utan saklig grund och den nya klubb som anställer honom eller henne till följd av denna uppsägning, är solidariskt och gemensamt ansvariga för betalningen av en ersättning som ska betalas till den klubb där spelaren tidigare vara anställd. När det gäller denna ersättning anges i artikel 17.1 RSTP att om inget föreskrivs i anställningsavtalet, så ska ersättningen beräknas med beaktande av gällande rätt i det berörda landet, idrottens särdrag och andra objektiva kriterier, däribland ett kriterium avseende lön och andra förmåner som ska betalas till spelaren enligt det anställningsavtal som har sagts upp och/eller det nya anställningsavtalet, ett kriterium som avser den återstående avtalstiden för det anställningsavtal som sagts upp, dock högst fem år, samt ett kriterium avseende kostnader och utgifter som den tidigare klubben har ådragit sig eller betalat och som skrivits av under avtalsperioden.

89 Vidare föreskrivs i artikel 17.4 RSTP att om den berörde spelaren anställs under en period som är skyddad enligt det anställningsavtal som har sagts upp, motsvarande de två eller tre första säsonger eller år som omfattas av avtalet, beroende på spelarens ålder, så ska den nya klubben åläggas en idrottslig påföljd. I denna bestämmelse preciseras, för det första, att den aktuella idrottsliga påföljden ska läggas till skyldigheten att betala den ersättning som avses i artikel 17.1 och 17.2 RSTP. För det andra är denna idrottsliga påföljd avsedd att tillämpas på varje ny klubb som konstateras ha brutit mot ett anställningsavtal eller ha förmått spelaren att bryta mot ett sådant avtal under den skyddade perioden. För det tredje presumeras varje ny klubb som ingår ett anställningsavtal med en spelare som utan saklig grund har sagt upp sitt tidigare anställningsavtal, om inte motsatsen bevisas, ha uppmuntrat spelaren att säga upp avtalet. För det fjärde består nämnda idrottsliga påföljd i ett förbud för den nya klubben att registrera nya spelare på nationell eller internationell nivå, och detta under två på varandra följande hela registreringsperioder.

90 Slutligen framgår det bland annat av artikel 9.1 RSTP och artikel 8.2.7 i bilaga 3 till RSTP att den omständigheten att det föreligger en tvist som har samband med det avtal som sagts upp utan saklig grund utgör hinder för att det nationella fotbollsförbund som den tidigare klubben är medlem i utfärdar det ITC som är nödvändigt för att den berörde spelaren ska kunna registrera sig som spelare för den nya klubben, vilket får till följd att spelaren inte kan delta i fotbollstävlingar för den nya klubben.

91 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 43 och 44 i sitt förslag till avgörande kan dessa regler tillsammans missgynna professionella fotbollsspelare som har sin hemvist eller sin arbetsplats i sin ursprungsmedlemsstat och som önskar utöva sin ekonomiska verksamhet för en ny klubb som är etablerad i en annan medlemsstat genom att ensidigt säga upp, eller efter att ensidigt ha sagt upp, sitt anställningsavtal med sin tidigare klubb, när den tidigare klubben gör gällande eller riskerar att göra gällande – felaktigt eller med rätta – att den av spelaren anförda grunden inte utgör skälig grund för att säga upp avtalet.

92 Reglerna i artikel 17.1 RSTP, vilka visserligen är kompletterande, om fastställande av det ersättningsbelopp som en spelare ska betala till sin tidigare klubb för det fall anställningsavtalet sägs upp utan saklig grund, regeln i artikel 17.2 RSTP att en ny klubb som anställer en sådan spelare är solidariskt och gemensamt ansvarig för betalningen av denna ersättning, och presumtionen, som visserligen kan motbevisas, om att avtalsbrott har uppmuntrats och förbudet mot att registrera nya spelare, vilka är tillämpliga på nya klubbar enligt artikel 17.4 RSTP, medför närmare bestämt vissa begränsningar. Dessa regler berövar i stor utsträckning varje spelare som blir föremål för tillämpning av desamma i det konkreta fallet, såsom är fallet med BZ, eller åtminstone potentiellt, möjligheten att erhålla bindande och ovillkorliga erbjudanden om anställning från klubbar som är etablerade i andra medlemsstater och möjligheten att, om denne spelare antar erbjudandet, utöva sin rätt till fri rörlighet och lämna sin ursprungsmedlemsstat. Förekomsten av dessa regler och deras kombinerade tillämpning får nämligen till följd att dessa klubbar utsätts för betydande rättsliga risker, oförutsebara och potentiellt mycket höga ekonomiska risker samt stora sportsliga risker, vilka sammantagna klart kan avskräcka dem från att anställa en sådan spelare.

93 Regler som generellt och automatiskt, med förbehåll för exceptionella omständigheter, förbjuder utfärdandet av de ITC som är nödvändiga för att professionella spelare ska kunna registreras i sina nya klubbar så länge det föreligger en tvist mellan dessa spelare och deras tidigare klubbar vid avsaknad av en ömsesidig överenskommelse om förtida upphörande av anställningsavtalet, i enlighet med artikel 9.1 RSTP och artikel 8.2.7 i bilaga 3 till RSTP, är sådana att de hindrar dessa spelare från att bedriva ekonomisk verksamhet i någon annan medlemsstat än deras ursprungsmedlemsstat, vilket gör att en klubb som är etablerad i någon av dessa andra medlemsstater förlorar ett väsentligt sportsligt och ekonomiskt intresse av att eventuellt erbjuda dem anställning. De sistnämnda reglerna är dessutom specifikt tillämpliga vid gränsöverskridande spelarövergångar, medan övergångar inom en och samma stat inte påverkas, vilket även framgår av artikel 1.1 RSTP. I förevarande fall framgår det således av uppgifterna i beslutet om hänskjutande att Sporting du Pays de Charleroi i förevarande fall specifikt villkorade erbjudandet om anställning som riktades till BZ den 19 februari 2015 med att få en försäkran om att kunna registrera honom som spelare och låta honom spela i Belgien. BZ försökte erhålla denna försäkran från Fifa och URBSFA, men dessa sammanslutningar förklarade att de inte kunde ge honom denna försäkran på grund av att det förelåg en tvist mellan honom och Lokomotiv Moskva. Förlikningsnämnden uttalade sig i denna tvist först flera månader senare.

94 De i det nationella målet aktuella reglerna kan följaktligen anses utgöra hinder för den fria rörligheten för arbetstagare.

2. Huruvida det eventuellt föreligger en rättfärdigandegrund

95 Åtgärder som inte härrör från staten kan tillåtas, även om de hindrar den fria rörlighet som stadfästs i EUF-fördraget, om det visas, för det första, att deras antagande motiveras av ett legitimt mål av allmänintresse som är förenligt med fördraget och som följaktligen inte är av rent ekonomisk karaktär, och, för det andra, att de är förenliga med proportionalitetsprincipen, vilket innebär att de ska vara ägnade att säkerställa förverkligandet av detta mål och inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detsamma. Vad särskilt gäller villkoret att sådana åtgärder måste vara lämpliga, erinrar domstolen om att de endast kan anses vara ägnade att säkerställa förverkligandet av det åberopade målet om de verkligen på ett sammanhängande och systematiskt sätt tillgodoser behovet av att uppnå detta mål (dom av den 21 december 2023,

European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 251, och dom av den 21 december 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 141 och där angiven rättspraxis).

96 På samma sätt som när det är fråga om statliga åtgärder ankommer det på den som har vidtagit de aktuella icke-statliga åtgärderna att visa att dessa två kumulativa villkor är uppfyllda (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 252, och dom av den 21 december 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 142 och där angiven rättspraxis).

97 I förevarande fall ankommer det slutligen på den hänskjutande domstolen att avgöra huruvida de regler i RSTP som är aktuella i det nationella målet uppfyller nämnda villkor, mot bakgrund av de argument och den bevisning som parterna har lagt fram. EU-domstolen kan emellertid, mot bakgrund av de uppgifter som framgår av handlingarna i målet vid EU-domstolen och med förbehåll för den hänskjutande domstolens prövning, ge den hänskjutande domstolen följande anvisningar.

a) Eftersträvandet av ett legitimt mål av allmänintresse

98 Fifa, som stöds av URBSFA, har gjort gällande att de i det nationella målet aktuella reglerna i RSTP har flera mål, nämligen, för det första, att bevara den avtalsmässiga stabiliteten och de professionella fotbollslagens stabilitet, för det andra, mer allmänt, bevara möjligheten att se till att tävlingar mellan klubblag avgörs hederligt och enligt reglerna samt avlöper väl, och, för det tredje, att skydda de arbetstagare som är professionella fotbollsspelare. Alla dessa olika mål är legitima med hänsyn till allmänintresset.

99 Vad för det första gäller skyddet för arbetstagare ska det påpekas dels att detta skydd inte omfattas av Fifas syfte, såsom detta definieras i Fifas stadgar, dels att denna privaträttsliga sammanslutning inte heller har anförtrotts några särskilda uppgifter på detta område av de offentliga myndigheterna. Det saknas emellertid anledning att uttala sig i frågan huruvida en sådan sammanslutning, med hänsyn till dessa omständigheter, har rätt att åberopa att ett sådant mål eftersträvas, eftersom det i förevarande fall under alla omständigheter räcker att konstatera att det inte framgår på vilket sätt antagandet eller genomförandet av de regler i RSTP som är aktuella i det nationella målet, såsom de beskrivs i punkt 74 ovan, skulle kunna bidra till att skydda professionella fotbollsspelare.

100 Med hänsyn till Fifas syften, såsom de anges i artikel 2 i Fifas stadgar och vilka det erinras om i punkt 3 ovan, påpekar domstolen för det andra att målet att säkerställa att idrottstävlingar äger rum på ett korrekt sätt utgör ett legitimt mål av allmänintresse som kan eftersträvas av ett idrottsförbund, exempelvis genom att förbundet antar regler som fastställer frister för spelarövergångar i syfte att undvika sena spelarövergångar som på ett avsevärt sätt skulle kunna påverka ett lags idrottsliga förmåga under en pågående tävling, vilket således skulle kunna äventyra jämförbarheten mellan de resultat som de olika lag som deltar i denna tävling har uppnått och följaktligen hela tävlingens riktiga förlopp (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 april 2000, Lehtonen och Castors Braine, C-176/96, EU:C:2000:201, punkterna 53 och 54).

101 Vidare är detta mål av särskild betydelse när det gäller fotboll, med hänsyn till den viktiga roll som idrottsliga resultat har vid genomförandet av tävlingar som anordnas på såväl europeisk som nationell nivå. Denna väsentliga roll kan nämligen endast garanteras om samtliga berörda lag möts under förutbestämda regelstyrda och tekniska villkor och om en balans upprätthålls mellan

klubbarna, på ett sätt som i viss grad garanterar jämlikhet i möjligheter (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 143 och där angiven rättspraxis).

102 Domstolen vill slutligen påpeka att eftersom lagens sammansättning utgör en av de väsentliga parametrarna för de tävlingar under vilka fotbollsklubbar möter varandra (dom av den 21 december 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 61), kan detta syfte inte bara motivera antagandet av regler om, bland annat, frister för spelarövergångar under pågående tävlingssäsong (se punkt 100 ovan), utan även, i princip och utan att det påverkar deras konkreta innehåll, regler som syftar till att säkerställa att klubbarnas spelartrupper har en viss stabilitet, varvid klubbarna tar ut spelare från dessa trupper till de lag som tävlar mot varandra i fotbollstävlingar mellan klubblag. Upprätthållandet av en viss grad av stabilitet i spelartruppen, och således av en viss kontinuitet i de därtill knutna anställningsavtalen, ska således inte anses utgöra ett legitimt mål av allmänintresse i sig, utan ska ses som ett av de möjliga medel som kan användas för att bidra till att uppnå det legitima mål av allmänintresse som består i att säkerställa att fotbollstävlingar mellan klubblag genomförs på ett korrekt sätt.

b) Iakttagande av proportionalitetsprincipen

103 Såsom framgår av föregående punkt och såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 65 i sitt förslag till avgörande, kan samtliga de regler i RSTP som är aktuella i det nationella målet, såsom de beskrivs i punkt 74 ovan och som det erinras om i punkterna 87–90 ovan, vid första anblicken och med förbehåll för de kontroller som det ankommer på den hänskjutande domstolen att göra, anses vara ägnade att bidra till förverkligandet av målet att säkerställa att fotbollstävlingar mellan klubblag genomförs på ett korrekt sätt genom att, var och en på sitt eget sätt, bidra till att upprätthålla en viss stabilitet i spelartruppen hos samtliga professionella fotbollsklubbar som kan komma att delta i dessa tävlingar.

104 Med förbehåll för de kontroller som det ankommer på den hänskjutande domstolen att göra, förefaller däremot dessa olika regler i flera avseenden gå utöver, eller till och med, vad avser vissa av dem, gå långt utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål. Detta gäller i än högre grad eftersom de i stor utsträckning är avsedda att tillämpas i kombination. En del av reglerna gäller dessutom för en tämligen lång tidsperiod, samtidigt som spelarna har en relativt kort karriär. Denna situation riskerar att kraftigt hämma spelarnas karriär, om inte annat genom att den kan få vissa av dessa spelare att i förtid sluta spela fotboll.

105 Detta är, för det första, fallet med artikel 17.1 RSTP, eftersom den fastställer de olika kriterierna för beräkning av den ersättning som spelaren har att erlägga vid ensidig uppsägning av anställningsavtalet ”utan saklig grund”, vilket är ett uttryck som dessutom inte definieras exakt i själva reglementet.

106 I synnerhet säkerställer det första kriteriet, som i huvudsak består i en möjlighet att beakta ”gällande rätt i det berörda landet”, inte att denna rättighet faktiskt iakttas. I den officiella kommentaren till RSTP som Fifa har offentliggjort anges tvärtom att detta första kriterium i praktiken nästan aldrig har tillämpats, eftersom förlikningsnämnden i huvudsak har tillämpat de regler som Fifa själv har fastställt och, uteslutande som komplettering, schweizisk rätt. Det är uppenbart att en sådan underlåtenhet att i praktiken beakta och därmed verkligen iaktta de rättsregler som gäller i det berörda landet går utöver vad som kan anses vara nödvändigt för att upprätthålla en viss grad av stabilitet i klubbarnas spelartrupper för att säkerställa att fotbollstävlingar mellan klubblag genomförs på ett korrekt sätt. När det gäller det andra

kriterium som uttryckligen föreskrivs i denna regel, avseende ”idrottens särskilda karaktär”, hänvisar det till ett allmänt begrepp, dock utan att förse det med en exakt definition som gör det möjligt att förstå i vilket avseende och på vilket sätt detta kriterium kan påverka beräkningen av den ersättning som spelaren ska betala. Detta innebär att detta kriterium, trots att det presenteras som ett ”objektivt kriterium”, i själva verket lämpar sig för en skönsmässig tillämpning, som således inte kan förutses och som är svår att kontrollera. Det kan emellertid inte anses nödvändigt att uppställa ett kriterium som har sådana egenskaper, och som medför sådana konsekvenser, för att säkerställa att fotbollstävlingar mellan klubblag genomförs på ett korrekt sätt.

107 Även om de övriga kriterier som uttryckligen föreskrivs i nämnda regel vid första anblicken är mer objektiva och kontrollerbara än de föregående, förefaller de ändå gå mycket längre än vad som är nödvändigt för att uppnå detta syfte. Dels hänför sig nämligen den lön och de övriga förmåner som ska betalas till den berörda spelaren enligt det anställningsavtal som denne senare har ingått med en ny klubb till ett anställningsförhållande som har uppkommit efter det att det tidigare anställningsförhållandet har upphört. Dessa omständigheter ska således anses sakna samband med det senare anställningsförhållandet och i stället belasta det tidigare anställningsförhållandet (se, analogt, dom av den 16 mars 2010, Olympique Lyonnais, C-325/08, EU:C:2010:143, punkt 50). Dels, vad gäller de olika kostnader och utgifter som den tidigare klubben haft i samband med spelarens övergång till den nya klubben, vilka skrivits av under avtalsperioden, ska det påpekas att oavsett huruvida denna omständighet i huvudsak hänför sig till ett tidigare anställningsförhållande eller inte, framstår det som synnerligen överdrivet att beakta denna omständighet, eftersom den kan göra det möjligt att överföra potentiellt betydande kostnader på spelaren som i princip uteslutande har förhandlats fram av andra personer och i deras eget intresse, såsom de klubbar som är parter i spelarövergången eller tredje man som har deltagit i denna. Dessutom förefallet sådana kriterier för ersättning snarare vara avsedda att skydda klubbarnas ekonomiska intressen i det ekonomiska sammanhanget av spelarövergångar dem emellan än att uppnå det påstådda målet att säkerställa att idrottstävlingar genomförs på korrekt sätt. Detta framgår för övrigt av det sätt på vilket förlikningsnämnden och CAS har tolkat och tillämpat dessa kriterier, såsom framgår av vissa av dessa organs beslut som återfinns i de handlingar som EU-domstolen förfogar över.

108 För det andra är detta vid en första anblick även fallet med artikel 17.2 RSTP, eftersom det i denna bestämmelse – principiellt och således utan att enligt proportionalitetsprincipen ta hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 oktober 2018, Link Logistik N, C-384/17, EU:C:2018:810, punkt 45), särskilt det faktiska beteendet hos den nya klubb som anställer spelaren – föreskrivs att den nya klubben är solidariskt och gemensamt ansvarig för den ersättning som spelaren ska betala till sin tidigare klubb för det fall avtalet ensidigt sagts upp utan saklig grund. En sådan ersättning fastställs dessutom med hänsyn till kriterier som uppvisar de brister som anges i punkterna 106 och 107 ovan. Även om det ska medges att Fifa har hävdat att denna bestämmelse inte tillämpas systematiskt och bland annat inte är tillämplig när en spelare som utan saklig grund har sagt upp sitt tidigare avtal undertecknar ett nytt avtal efter det att det tidigare avtalet har löpt ut, kvarstår det faktum att det i artikel 17.2 RSTP, även om denna situation skulle anses styrkt, inte föreskrivs att reglementet inte ska tillämpas i ett sådant fall. Reglementet säkerställer således inte den rättssäkerhet som är nödvändig i detta avseende.

109 För det tredje är så även fallet med artikel 17.4 RSTP, i den del det däri föreskrivs att den nya klubben, förutom att vara solidariskt och gemensamt ansvarig för betalningen av en sådan ersättning, förutsatt att motsatsen inte bevisas, presumeras ha uppmuntrat spelaren att säga upp

avtalet utan saklig grund och, i den del denna bestämmelse innebär, för det fall att denne spelare anställs under den period då den tidigare klubben åtnjöt skydd enligt reglementet, att den nya klubben av denna anledning riskerar att bli föremål för en idrottslig påföljd i form av ett generellt förbud att registrera nya spelare under två på varandra följande hela registreringsperioder.

110 En sådan idrottslig påföljd, som de organ som är behöriga att tillämpa påföljden inte har befogenhet att anpassa till varje enskilt fall utifrån särskilda kriterier och omständigheter, förefaller, med hänsyn till dess art och följder, uppenbart sakna proportionalitet i förhållande till det avtalsbrott som tillskrivs den nya klubben. Dessutom tillskrivs denna nya klubb detta avtalsbrott på grundval av en presumtion som inte förefaller vara motiverad. Fifa har visserligen hävdat att förekomsten av denna presumtion förklaras av de svårigheter som spelarens tidigare klubb skulle kunna ställas inför om den var tvungen att bevisa att spelarens nya klubb har förmått spelaren att i förtid och utan skälig anledning säga upp avtalet med den tidigare klubben. Ett sådant argument kan vid första anblicken i princip motivera att en presumtion tillämpas. Argumentet kan däremot inte motivera den här aktuella presumtionen. Nämnda presumtion ska nämligen tillämpas automatiskt, det vill säga den är inte beroende av något villkor som gör det möjligt att ens i begränsad utsträckning beakta relevanta omständigheter i det aktuella fallet. Ett sådant villkor skulle exempelvis kunna vara att den tidigare klubben åtminstone anmodas att lägga fram indicier som ger tillräckligt stöd för slutsatsen att den nya klubben har uppmuntrat spelaren att bryta sitt avtal.

111 Även om det är tillåtet för en sådan sammanslutning som Fifa att föreskriva påföljder för åsidosättande av de regler som den antar, förutsatt att dessa regler och de påföljder som är avsedda att säkerställa att de iakttas är motiverade av ett legitimt mål av allmänintresse, så kan sådana sanktionsåtgärder endast tillåtas om de bestäms av kriterier som är transparenta, objektiva, icke-diskriminerande och proportionerliga (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 257). Sistnämnda krav innebär bland annat att omständigheterna i det enskilda fallet ska beaktas vid fastställandet av påföljdernas belopp och varaktighet, såsom framgår av den rättspraxis som anges i punkt 108 ovan. Dessutom måste sådana kriterier kunna bli föremål för en effektiv kontroll.

112 För det fjärde och slutligen förhåller det sig så även med artikel 8.2.7 i bilaga 3 till RSTP, i det att det enligt denna bestämmelse allmänt och automatiskt, med förbehåll för exceptionella omständigheter, är förbjudet för det tidigare förbundet att utfärda ett ITC om den tidigare klubben och spelaren är parter i en avtalstvist som har samband med att det inte träffats någon ömsesidig överenskommelse om att anställningsavtalet ska upphöra i förtid. En sådan bestämmelse, vars genomförande kan leda till att den berörda spelaren hindras från att utöva sin yrkesverksamhet och till att den nya klubben hindras från att låta denna spelare spela för klubben enbart av det skälet att det mellan spelaren och hans tidigare klubb föreligger en tvist om att avtalet eventuellt har brutits utan saklig grund, strider nämligen uppenbart mot proportionalitetsprincipen, i synnerhet eftersom tillämpningen av bestämmelsen bortser från de särskilda omständigheterna i varje enskilt fall, i synnerhet det faktiska sammanhang i vilket avtalet bröts, den berörda spelarens och hans tidigare klubbs beteende samt den roll eller avsaknad av roll som den nya klubben spelade, och detta trots att det är den nya klubben som i slutändan påverkas av förbudet mot att registrera denna spelare och att låta honom eller henne delta i tävlingar.

113 Det aktuella förbudet kan således inte motiveras av en påstådd vilja att säkerställa ett korrekt genomförande av idrottstävlingar. Denna slutsats påverkas för övrigt inte av Fifas argument att om en registreringsansökan ges in av det nya nationella fotbollsförbund som en spelare hör

under, eller om en spelare lämnar in en ansökan, så beviljar Fifa omedelbart och automatiskt en provisorisk registrering av spelaren. Den berörda bestämmelsen innehåller nämligen inte någon hänvisning till en sådan provisorisk registrering och det finns i än mindre grad någon skyldighet att göra en sådan registrering.

3. Slutsats

114 Mot bakgrund av det ovan anförda ska tolkningsfrågan, i den del den avser tolkningen av artikel 45 FEUF, besvaras enligt följande. Artikel 45 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för regler som antagits av en privaträttslig sammanslutning som bland annat har till syfte att reglera, organisera och utöva kontroll över fotboll på internationell nivå, och i vilka det föreskrivs

– för det första, att en professionell spelare som är part i ett anställningsavtal och som tillskrivs ett avtalsbrott utan saklig grund och den nya klubb som anställer honom eller henne därefter är solidariskt och gemensamt ansvariga för betalningen av den ersättning som ska betalas till den klubb där spelaren tidigare var anställd, varvid ersättningen fastställs på grundval av kriterier som är oprecisa eller skönsmässiga, eller saknar objektivt samband med det aktuella anställningsförhållandet eller är oproportionerliga,

– för det andra, att för det fall den professionella spelaren anställs under en period som är skyddad enligt det uppsagda anställningsavtalet, så riskerar den nya klubben en idrottslig påföljd i form av ett förbud mot att registrera nya spelare under en viss period, såvida inte den nya klubben visar att den inte har förmått spelaren att bryta mot avtalet, och

– för det tredje, att den omständigheten att det föreligger en tvist med anledning av avtalsbrottet utgör hinder för att det nationella fotbollsförbund som den tidigare klubben är medlem i utfärdar det ITC som är nödvändigt för att spelaren ska kunna registrera sig som spelare för den nya klubben, vilket får till följd att spelaren inte kan delta i fotbollstävlingar för den nya klubben,

med mindre än att det fastställs att dessa regler, såsom de tolkas och tillämpas inom unionens territorium, inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet att säkerställa att fotbollstävlingar mellan klubblag genomförs på ett korrekt sätt, genom att en viss stabilitet upprätthålls i spelartruppen hos professionella fotbollsklubbar.

C. Tolkningsfrågan i den del den avser tolkningen av artikel 101 FEUF

1. Artikel 101.1 FEUF

115 Artikel 101.1 FEUF förbjuder alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen inom den inre marknaden.

116 Det framgår av domstolens fasta praxis att en rad villkor måste vara uppfyllda för att denna bestämmelse ska kunna tillämpas i ett visst fall.

a) Begreppen företag och företagssammanslutningar

117 Artikel 101.1 FEUF är inte bara tillämplig på varje enhet som bedriver ekonomisk verksamhet och som därför, som sådan, ska kvalificeras som företag, oavsett enhetens juridiska form och oavsett hur den finansieras, inbegripet enheter som har bildats i form av sammanslutningar som, enligt sina stadgar, har till syfte att organisera och utöva tillsyn över en viss idrott, i den mån dessa enheter utövar en ekonomisk verksamhet som har samband med denna idrott, utan även på enheter som, även om de inte nödvändigtvis själva utgör företag, ändå kan kvalificeras som ”företagssammanslutningar” (dom av den 21 december 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkterna 76–78 och där angiven rättspraxis).

118 Mot bakgrund av saken i det nationella målet och den hänskjutande domstolens uppgifter finner EU-domstolen att artikel 101.1 FEUF är tillämplig på Fifa, i dess egenskap av sammanslutning vars medlemmar är de nationella fotbollsförbunden, vilka själva kan kvalificeras som ”företag” i det att de bedriver en ekonomisk verksamhet som har samband med anordnande och marknadsföring av fotbollstävlingar mellan klubblag på nationell nivå och med utnyttjande av rättigheter som är knutna till dessa, eller som själva, såsom medlemmar eller samarbetspartner, har enheter som kan kvalificeras som företag, i likhet med fotbollsklubbar (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 115, och dom av den 21 december 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 79).

b) Begreppet ”beslut av företagssammanslutningar”

119 När artikel 101.1 FEUF tillämpas på sådana enheter som Fifa måste det fastställas huruvida det föreligger ett ”avtal”, ett ”samordnat förfarande” eller ett ”beslut av företagssammanslutningar”, vilka i sin tur kan vara av olika slag och vara utformade på olika sätt. I synnerhet kan en sammanslutnings beslut att anta eller tillämpa ett regelverk som direkt påverkar villkoren för utövandet av den ekonomiska verksamheten för företag som direkt eller indirekt är medlemmar i sammanslutningen utgöra ett sådant ”beslut av företagssammanslutningar”, i den mening som avses i denna bestämmelse (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 118 och där angiven rättspraxis).

120 I förevarande fall är det, såsom framgår av beslutet om hänskjutande och av punkt 81 ovan, mot bakgrund av sådana beslut som den hänskjutande domstolen har frågat EU-domstolen om tolkningen av artikel 101.1 FEUF, det vill säga, i Fifas fall, Fifas beslut att anta och tillämpa, eller Fifas behörighet att tillämpa, ett antal regler om anställningsavtal och spelarövergångar.

121 Sådana beslut av företagssammanslutningar omfattas således av artikel 101.1 FEUF.

c) Begreppet ”påverkan på handeln mellan medlemsstater”

122 Tillämpningen av artikel 101.1 FEUF i fråga om sådana beslut av företagssammanslutningar förutsätter att det med tillräcklig grad av sannolikhet visas att de ”kan påverka handeln mellan medlemsstater” på ett märkbart sätt genom att direkt eller indirekt och faktiskt eller potentiellt påverka handelsflödet, på ett sätt som riskerar att medföra hinder mot att den inre marknaden uppnås eller fungerar. Detta villkor kan också anses vara uppfyllt när det är fråga om beteenden som omfattar en medlemsstats hela territorium (dom av den 21 december 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 43 och där angiven rättspraxis).

123 I förevarande fall är det uppenbart att detta villkor är uppfyllt, eftersom RSTP:s regler, såsom anges i artikel 1.1 däri, har en ”universell” geografisk räckvidd.

d) Begreppet beteende som har ”till syfte” eller ”resultat” att hämma konkurrensen

124 För att ett avtal, ett beslut av en företagssammanslutning eller ett samordnat förfarande i ett visst fall ska kunna anses omfattas av förbudet i artikel 101.1 FEUF, måste det, enligt bestämmelsens ordalydelse, visas antingen att beteendet har till syfte att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen eller att beteendet har ett sådant resultat (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 158 och där angiven rättspraxis).

125 I detta syfte kommer EU-domstolen först undersöka syftet med det aktuella beteendet. För det fall det efter en sådan undersökning visar sig att beteendet har ett konkurrensbegränsande syfte, är det inte nödvändigt att undersöka dess inverkan på konkurrensen. Det är således endast om nämnda beteende inte kan anses ha ett sådant konkurrensbegränsande syfte som det är nödvändigt att därefter undersöka denna verkan (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 159 och där angiven rättspraxis).

126 Såsom framgår av domstolens fasta praxis ska begreppet konkurrensbegränsande ”syfte” tolkas restriktivt, även om det inte utgör något undantag från begreppet konkurrensbegränsande ”resultat” (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 161 och där angiven rättspraxis).

127 Detta begrepp ska således förstås så, att det endast avser vissa typer av samordning mellan företag som är så pass skadliga för konkurrensen att det är möjligt att anse att någon bedömning av deras resultat inte behöver göras. Vissa former av samordning mellan företag kan nämligen redan till sin art anses vara skadliga för den normala konkurrensen (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 162 och där angiven rättspraxis).

128 Detta gäller bland annat vissa andra typer av horisontella avtal än karteller, till exempel sådana som leder till att konkurrerande företag utestängs från marknaden, eller vissa typer av beslut av företagssammanslutningar (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 164 och där angiven rättspraxis).

129 Såsom framgår av artikel 101.1 a och c FEUF, vari det bland annat hänvisas till fastställande av ”inköps- eller försäljningspriser” och uppdelning av ”marknader eller inköpskällor”, kan sådana karteller, horisontella avtal och beslut av företagssammanslutningar avse inte bara de varor eller tjänster som de berörda företagen saluför, det vill säga utbudet, utan även de resurser av alla slag som dessa företag behöver för att kunna leverera dessa varor eller tjänster, på ett sätt som påverkar efterfrågan. Nämnda företags samordnade beteende kan således exempelvis bestå i att fördela leverantörer, att utnyttja sin ställning på den kollektiva marknaden för att fastställa det pris till vilket de kommer att köpa sina insatsvaror eller, såsom domstolen redan har påpekat, att begränsa eller kontrollera den grundläggande konkurrensparameter som inom vissa sektorer eller på vissa marknader kan bestå i möjligheten att rekrytera arbetstagare på hög nivå, såsom redan utbildade spelare inom sektorn professionell fotboll (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 december 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkterna 107, 109 och 110).

130 För att i ett enskilt fall avgöra huruvida ett avtal, ett beslut av en företagssammanslutning eller ett samordnat förfarande till sin natur är så pass skadligt för konkurrensen att det kan anses ha till syfte att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen, är det nödvändigt att undersöka, för det första, innehållet i avtalet, beslutet eller förfarandet i fråga, och, för det andra, det ekonomiska och rättsliga sammanhang i vilket det ingår och, för det tredje, de mål som eftersträvas med detsamma (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 165 och där angiven rättspraxis).

131 Vad gäller det ekonomiska och rättsliga sammanhang i vilket det aktuella beteendet äger rum, ska hänsyn tas till de berörda produkternas eller tjänsternas art och de faktiska förhållanden som kännetecknar strukturen och funktionen hos den eller de berörda sektorerna eller marknaderna Däremot är det inte på något sätt nödvändigt att undersöka, och än mindre styrka, effekterna av detta beteende på konkurrensen, oavsett om de är faktiska eller potentiella och negativa eller positiva (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 166 och där angiven rättspraxis, och dom av den 27 juni 2024, kommissionen/Servier m.fl., C-176/19 P, EU:C:2024:549, punkterna 288 och 453).

132 Vad därefter gäller de mål som eftersträvas med det aktuella beteendet, ska det fastställas vilka objektiva mål detta beteende syftar till att uppnå i konkurrenshänseende. Den omständigheten att de inblandade företagen har agerat utan att ha för avsikt att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen och den omständigheten att de har eftersträvat vissa legitima mål är däremot inte avgörande för tillämpningen av artikel 101.1 FEUF (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 167 och där angiven rättspraxis).

133 Slutligen ska det vid beaktandet av samtliga omständigheter som avses i de tre föregående punkterna under alla omständigheter framgå vad som är de exakta skälen till varför det aktuella beteendet är så skadligt för konkurrensen att det ska anses ha till syfte att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 168 och där angiven rättspraxis).

134 Vad inledningsvis gäller innehållet i de regler i RSTP som är aktuella i det nationella målet framgår det av punkterna 87–90 ovan att dessa olika regler utgör en odelbar helhet och således ska förstås som en sådan samt att dessa regler föreskriver att varje fotbollsspelare, det vill säga bland annat alla fotbollsspelare som har en anställning inom unionen som säger upp sitt anställningsavtal med sin tidigare klubb, oavsett vid vilken tidpunkt under avtalsperioden uppsägningen äger rum, är skyldig att, om Fifa senare beslutar att uppsägningen har skett utan saklig grund, betala ersättning till denna tidigare klubb, varvid denna ersättning, i avsaknad av avtalsbestämmelser i detta avseende, ska beräknas med beaktande av ett antal kriterier.

135 Det första av dessa kriterier, avseende ”gällande rätt i det berörda landet”, har hittills nästan aldrig tillämpats i praktiken, såsom har påpekats i punkt 106 ovan. Det andra av dessa kriterier, avseende ”idrottens särskilda karaktär”, är vidare, såsom framgår av samma punkt 106, formulerat i extremt allmänna och oprecisa ordalag som lämpar sig för en skönsmässig bedömning, som således inte kan förutses och som är svår att kontrollera. Vad gäller de övriga kriterierna förefaller de vid första anblicken göra det möjligt att fastställa ersättningen till ett extremt högt och avskräckande belopp, såsom angetts i punkt 107 ovan. Däremot tycks det i artikel 4 i lagen av den 24 februari 1978 om anställningsavtal för en avlönad idrottsutövare (*Moniteur belge*, den 9 mars 1978, s. 2606), som BZ har hänvisat till i sitt skriftliga yttrande, med förbehåll för den hänskjutande domstolens prövning, föreskrivas att i en jämförbar situation som omfattas av belgisk nationell rätt motsvarar ersättningsbeloppet bara den lön som återstår att betala fram till

den tidpunkt då det uppsagda anställningsavtalet upphör att gälla. Nämnda bestämmelse i belgisk rätt påverkas således inte av omständigheter som saknar samband med det anställningsförhållande som regleras i avtalet på det sätt som beskrivs i punkt 107 ovan.

136 Varje spelare vars tidigare klubb har väckt talan mot spelaren vid förlikningsnämnden för att denne ska förpliktas att betala den aktuella ersättningen, med motiveringen att deras anställningsavtal har sagts upp utan saklig grund, enbart av denna anledning och med förbehåll för särskilda omständigheter som det uteslutande ankommer på Fifa att bedöma, fråntas vidare möjligheten att erhålla ett ITC som, vid övergång till en ny klubb som är etablerad i en annan medlemsstat än den där den tidigare klubben är etablerad, utgör en förutsättning för att kunna registrera sig hos den nya klubben och hos det nationella fotbollsförbund till vilket klubben är ansluten. I en sådan situation fråntas spelaren följaktligen varje möjlighet att delta i organiserad fotboll, såsom följer av artikel 5.1 och artikel 9.1 RSTP.

137 Slutligen skulle, av denna enda anledning, varje ny klubb som anställer en sådan spelare, för det första, vara solidariskt och gemensamt ansvarig för betalningen av den ersättning som spelaren har ålagts att betala eller skulle kunna åläggas att betala, för det andra, förutsatt att motsatsen inte bevisas, vara underkastad en presumtion att klubben har förmått spelaren att säga upp anställningsavtalet med den tidigare klubben och, för det tredje, för det fall att avtalet sägs upp under den skyddade perioden, på grund av tillämpningen av denna presumtion och utan att hänsyn kan tas till omständigheterna i det enskilda fallet, vara ålagd ett generellt förbud att registrera nya spelare, nationellt eller internationellt, under två fullständiga och på varandra följande registreringsperioder.

138 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 52–55 i sitt förslag till avgörande, framgår det av en jämförelse av de regler i RSTP som är aktuella i det nationella målet att dessa generellt och drastiskt, i materiellt hänseende, kan begränsa den konkurrens som, i frånvaro av dessa regler, skulle kunna innebära att alla professionella fotbollsklubbar som är etablerade i en medlemsstat ställs mot alla andra professionella fotbollsklubbar som är etablerade i en annan medlemsstat vad gäller rekryteringen av spelare som redan är anställda hos en viss klubb, med beaktande av att dessa spelare ur numerär synvinkel utgör den största delen av utbudet av spelare som redan utbildats eller håller på att utbildas och som vid en viss tidpunkt skulle kunna bli föremål för en sådan gränsöverskridande rekrytering, även om det alltid finns ett antal spelare som av något skäl inte längre är bundna av ett anställningsavtal. Såsom har påpekats i punkterna 81 och 129 ovan utgör möjligheten att rekrytera sådana spelare en viktig konkurrensfaktor inom sektorn för fotbollstävlingar mellan professionella klubblag.

139 Om inte den tidigare klubben lämnar sitt samtycke i samband med en framförhandlad spelarövergång, så medför redan den omständigheten att en sådan spelare anställs att den nya klubben riskerar att hållas solidariskt och gemensamt ansvarig för betalningen av en ersättning med ett potentiellt mycket betydande belopp. Ersättningsbeloppet är dessutom högst oförutsebart för den nya klubben med hänsyn till arten av de kriterier på grundval av vilka nämnda belopp beräknas. Så länge det föreligger en tvist mellan den berörda spelaren och dennes tidigare klubb angående förtida uppsägning av anställningsavtalet dem emellan, och således så länge som det ITC som krävs för denna nya anställning inte har utfärdats, kan spelaren varken vara registrerad hos den nya klubben eller spela för klubben i tävlingar som omfattas av Fifas behörighet. Detta gäller även för de tävlingar som anordnas av de nationella fotbollsförbunden, som är medlemmar i Fifa, eller av de kontinentala federationerna, såsom Uefa. Till dessa olika omständigheter tillkommer slutligen en ytterligare risk, nämligen att den nya klubben riskerar att åläggas en idrottslig påföljd för det fall att spelaren anställs under den skyddade period som gäller

för det anställningsavtal som denne hade med den tidigare klubben samt för det fall att denna nya klubb inte har lyckas bryta den på grund av denna rekrytering rådande presumtionen om att den nya klubben uppmuntrat spelaren att säga upp avtalet. Såsom har påpekats ovan består denna idrottsliga påföljd i att den nya klubben automatiskt förbjuds att registrera andra nya spelare under två fullständiga, på varandra följande, registreringsperioder. Denna idrottsliga påföljd hindrar i praktiken klubben från att under en match använda sig av en ny spelare som klubben annars hade velat rekrytera, vilket i praktiken gör en sådan rekrytering ointressant.

140 Hela unionens territorium omfattas av denna generella och drastiska begränsning av den gränsöverskridande konkurrens som äger rum mellan klubbar när de ensidigt rekryterar redan anställda spelare, det vill säga klubbarnas tillträde till huvuddelen av de ”resurser” som spelarna utgör. Denna begränsning är dessutom, i tidsmässigt hänseende, av permanent karaktär i det att den omfattar hela löptiden för vart och ett av de anställningsavtal som en spelare kan ingå successivt med en klubb och därefter även vid spelarens förhandlade övergång till en annan klubb, såsom också framgår av artikel 13 RSTP.

141 Med beaktande av nämnda inskränknings samtliga kännetecken ger den således i praktiken varje klubb möjlighet att känna sig säker eller nästan säker på att få behålla sina egna spelare så länge som det, eller de på varandra följande, avtal som har ingåtts med spelarna inte har löpt ut, eller dessförinnan, så länge som klubben inte beslutar sig för att göra sig av med spelaren genom att denne sägs upp på ett sätt som denne godtar eller genom en framförhandlad spelarövergång till en annan klubb, där den nya klubben betalar den tidigare klubben en ersättning.

142 Vad vidare gäller det ekonomiska och rättsliga sammanhang i vilket de aktuella reglerna i RSTP ingår, erinrar domstolen om att det, med hänsyn till den särskilda karaktären hos de ”produkter” som idrottstävlingar utgör, ur ekonomisk synvinkel är tillåtet rent allmänt för sammanslutningar med ansvar för en idrottsgren att anta, genomföra och säkerställa efterlevnaden av dessa regler, bland annat vad gäller anordnande av tävlingar inom denna disciplin, deras korrekta genomförande och idrottsutövarnas deltagande i desamma (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 142, och dom av den 21 december 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 103 och där angiven rättspraxis).

143 När det mer specifikt gäller fotboll och den ekonomiska verksamhet som utövandet av denna idrott ger upphov till, är det berättigat för en sådan sammanslutning som Fifa att låta anordnandet och genomförandet av internationella tävlingar underkastas gemensamma regler avsedda att säkerställa enhetlighet hos och samordning mellan dessa tävlingar inom ramen för en samlad årlig eller säsongsanspassad spelordning och, mer allmänt, på ett lämpligt och effektivt sätt främja anordnandet av idrottstävlingar grundade på lika möjligheter och sportsliga meriter. Det är särskilt legitimt för en sådan sammanslutning att med hjälp av sådana gemensamma bestämmelser reglera villkoren för hur professionella fotbollsklubbar kan sätta samman de lag som deltar i sådana tävlingar samt villkoren för hur spelarna själva kan delta i dessa tävlingar. Slutligen är det legitimt att försäkra sig om att dessa gemensamma regler verkligen iakttas genom bestämmelser som gör det möjligt att ålägga sanktioner (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkterna 144–146, och dom av den 21 december 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 104).

144 Eftersom de årliga eller säsongsbundna professionella fotbollstävlingar som äger rum mellan klubbar i unionen grundar sig på att de deltagande lagen ställs mot varandra och stegvis elimineras och följaktligen huvudsakligen grundar sig på idrottsliga meriter, vilket endast kan garanteras om alla dessa lag möts under förutbestämda regelstyrda och tekniska villkor, på ett sätt som i hög grad garanterar jämlikhet i möjligheter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 143, och dom av den 21 december 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, punkt 105), kan det vara berättigat för en sådan sammanslutning som Fifa att i viss utsträckning försöka säkerställa att klubbarnas spelartrupper har en viss stabilitet, varvid klubbarna tar ut spelare från dessa trupper under en viss säsong. Denna stabilitet kan till exempel upprätthållas genom, såsom föreskrivs i artikel 16 RSTP, ett förbud mot ensidig uppsägning av anställningsavtal under säsongen, eller till och med ett visst år.

145 Fotbollens särdrag och de faktiska villkoren på marknaden, vilka ur ekonomisk synvinkel utgörs av anordnandet och marknadsföringen av professionella fotbollstävlingar mellan klubblag, kan däremot inte leda till slutsatsen att varje möjlighet för klubbarna att ägna sig åt gränsöverskridande konkurrens genom att ensidigt anställa spelare som redan är anställda hos en klubb som är etablerad i en annan medlemsstat eller spelare som påstås ha sagts upp utan saklig grund måste begränsas på ett allmänt, drastiskt och permanent sätt inom hela unionen, eller till och med undanröjas. Under sken av att förhindra aggressiv rekrytering motsvarar dessa regler nämligen avtal mellan klubbarna om att inte värva personal från varandra. Detta leder till en konstlad avskärmning av de nationella och lokala marknaderna på ett sätt som gynnar samtliga klubbar. Det ska i detta hänseende understrykas att de klassiska avtalsrättsliga mekanismerna, såsom rätten till ersättning från klubbens sida när en av dess spelare säger upp sitt avtal, i förekommande fall efter uppmuntran från en annan klubb, i strid med bestämmelserna i detta avtal, är tillräckliga för att säkerställa att denne spelare varaktigt stannar i den första klubben, i enlighet med nämnda föreskrifter. Vidare gör normala marknadsfunktioner det möjligt för en annan klubb att rekrytera spelaren antingen när avtalets normala löptid löper ut eller tidigare, om klubbarna träffar en ekonomisk överenskommelse.

146 Sådana regler kan nämligen, även om de framställs som att de har syftet att förhindra att klubbar som förfogar över större ekonomiska resurser köper ut spelare, likställas med ett allmänt, absolut och permanent förbud mot att ensidigt rekrytera redan anställda spelare. Detta förbud har införts genom beslut av en företagssammanslutning och gäller för samtliga företag som är professionella fotbollsklubbar och samtliga arbetstagare som är professionella fotbollsspelare. Ovannämnda regler cementerar således fördelningen av dessa resurser mellan dessa klubbar, med förbehåll för förhandlade spelarövergångar mellan dem. De utgör som sådana en tydlig begränsning av den konkurrens som dessa klubbar skulle kunna bedriva utan reglerna, vilket leder till en uppdelning av marknaden till förmån för alla dessa klubbar.

147 Vad slutligen gäller det syfte som de regler som är i fråga i det nationella målet syftar till att uppnå i konkurrenshänseende, följer det av ovanstående överväganden att dessa regler, oberoende av det subjektiva syftet eller de legitima mål som den enhet som har antagit dem kan ha haft eller eftersträvat, ska anses syfta till att, med undantag för spelare vars anställningsavtal har sagts upp av en skälig anledning eller som sagts upp i samförstånd med deras tidigare klubb, det blir extremt svårt, med hänsyn till de rättsliga, ekonomiska och idrottsliga riskerna, för professionella fotbollsklubbar att konkurrera om tillgången till de viktigaste resurserna, det vill säga redan anställda spelare, genom att ensidigt rekrytera en spelare som anställts av en annan klubb eller

spelare beträffande vilken det påstås att avtalet ensidigt sagts upp utan saklig grund, eftersom en sådan rekrytering endast kan ske genom en övergång som förhandlats fram mellan den tidigare klubben och den nya klubben.

148 Prövningen av innehållet i de regler som är i fråga i det nationella målet, det ekonomiska och rättsliga sammanhang i vilket de ingår och de mål som eftersträvas med dem visar således att reglerna till sin natur är mycket skadliga för den konkurrens som professionella fotbollsklubbar skulle kunna ägna sig åt genom att ensidigt rekrytera spelare som redan är anställda av en klubb eller spelare beträffande vilka det påstås att anställningsavtalet sagts upp utan saklig grund, det vill säga genom att försöka få tillgång till de resurser som är väsentliga för deras möjligheter till framgång, det vill säga spelare på hög nivå. Under dessa omständigheter ska dessa regler anses ha till syfte att begränsa, eller till och med hindra, konkurrensen inom hela unionen. Det är följaktligen inte nödvändigt att undersöka deras verkningar.

e) Möjligheten att anse att vissa specifika beteenden inte omfattas av artikel 101.1 FEUF

149 Det framgår av domstolens fasta praxis att avtal mellan företag eller beslut av företagssammanslutningar som begränsar handlingsfriheten för de företag som är parter i avtalet eller som är bundna av beslutet inte nödvändigtvis omfattas av förbudet i artikel 101.1 FEUF. En granskning av det ekonomiska och rättsliga sammanhang i vilket vissa av dessa avtal och vissa av dessa beslut ingår kan nämligen leda till att det kan konstateras, för det första, att avtalet eller beslutet är motiverat på grund av att det eftersträvar ett eller flera legitima mål av allmänintresse som i sig inte är konkurrensbegränsande, för det andra, att de specifika åtgärder som vidtas för att uppnå dessa mål verkligen är nödvändiga i detta avseende och, för det tredje, att även om det visar sig att det ofrånkomliga resultatet av att dessa medel används är att konkurrensen, åtminstone potentiellt, begränsas eller snedvrids, så är detta ofrånkomliga resultat inte mer långtgående än nödvändigt och innebär i synnerhet inte att konkurrensen helt sätts ur spel (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 183 och där angiven rättspraxis, och dom av den 25 januari 2024, Em akaunt BG, C-438/22, EU:C:2024:71, punkt 30).

150 Nämnda rättspraxis är däremot inte tillämplig när det är fråga om ageranden som ingalunda endast har som ofrånkomligt ”resultat” att konkurrensen, åtminstone potentiellt, begränsas genom att vissa företags handlingsfrihet inskränks, utan är så pass skadliga för konkurrensen att de kan anses ha som direkt ”syfte” att hindra, begränsa eller snedvrida densamma (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 186, och dom av den 25 januari 2024, Em akaunt BG, C-438/22, EU:C:2024:71, punkt 32). Graden av skadlighet för konkurrensen, det vill säga den direkta eller indirekta skada som dessa beteenden kan orsaka användare och konsumenter i mellanled eller slutkonsumenter i de olika berörda sektorerna eller på de olika berörda marknaderna, är nämligen alltför stor för att de ska kunna anses vara motiverade och proportionerliga.

151 Detta innebär att det endast är med stöd av artikel 101.3 FEUF, och i den mån samtliga villkor i denna bestämmelse är uppfyllda, som ett agerande som har till syfte att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen kan undantas från förbudet i artikel 101.1 FEUF (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 187, och dom av den 25 januari 2024, Em akaunt BG, C-438/22, EU:C:2024:71, punkt 33).

152 I förevarande fall finner domstolen, mot bakgrund av övervägandena i punkterna 134–148 ovan, att den rättspraxis som det erinrats om i punkt 149 ovan inte är tillämplig när det är fråga om sådana regler som de som är aktuella i det nationella målet.

2. Artikel 101.3 FEUF

153 Det framgår av själva ordalydelsen i artikel 101.3 FEUF att varje avtal, beslut av en företagssammanslutning eller samordnat förfarande som visar sig strida mot artikel 101.1 FEUF, oavsett om det har till syfte eller resultat att begränsa konkurrensen, kan bli föremål för ett undantag, om det uppfyller samtliga villkor som uppställts i detta syfte, med hänsyn till att dessa villkor är strängare än de som anges i punkt 149 ovan (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 189 och där angiven rättspraxis).

154 Enligt artikel 101.3 FEUF måste fyra kumulativa villkor vara uppfyllda för att ett undantag ska beviljas i ett visst fall. För det första måste det, med tillräcklig grad av sannolikhet kunna fastställas att avtalet, beslutet av en företagssammanslutning eller det samordnade förfarandet i fråga gör det möjligt att uppnå effektivitetsvinster genom att bidra antingen till att förbättra produktionen eller distributionen av de berörda varorna eller tjänsterna eller till att främja tekniskt eller ekonomiskt framåtskridande. För det andra måste det med samma grad av sannolikhet kunna fastställas att användarna tillförsäkras en skälig andel av den vinst som uppnås genom dessa effektivitetsvinster. För det tredje får avtalet, beslutet eller förfarandet i fråga inte ålägga de deltagande företagen begränsningar som inte är oundgängliga för att uppnå sådana effektivitetsvinster. För det fjärde får avtalet, beslutet eller förfarandet inte ge de deltagande företagen möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av de berörda varorna eller tjänsterna (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 190 och där angiven rättspraxis).

155 Om ett av dessa fyra kumulativa villkor inte är uppfyllt, räcker det för att utesluta att det aktuella beteendet kan omfattas av undantaget i artikel 101.3 FEUF (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 208).

156 Vad gäller det tredje villkoret, avseende frågan huruvida det aktuella beteendet är oundgängligt eller nödvändigt, innebär detta villkor att det ska göras en bedömning och jämförelse mellan beteendets inverkan och inverkan av de alternativa åtgärder som är praktiskt möjliga att vidta, i syfte att avgöra huruvida de förväntade effektivitetsvinsterna av nämnda beteende kan uppnås genom åtgärder som är mindre begränsande för konkurrensen. Det kan däremot inte leda till att det blir tillåtet att fritt välja mellan ett sådant beteende och sådana alternativa åtgärder för det fall de sistnämnda inte framstår som mindre konkurrensbegränsande (dom av den 21 december 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, punkt 197).

157 För att avgöra huruvida detta tredje villkor är uppfyllt i förevarande fall ska den hänskjutande domstolen beakta den ovan i punkterna 105–112 angivna omständigheten att de aktuella reglerna i RSTP kännetecknas av en kombination av omständigheter som till ett betydande antal är skönsmässiga och/eller oproportionerliga. Den hänskjutande domstolen ska dessutom beakta den omständigheten, som nämns i punkterna 138–140, 145 och 146 ovan, att det i dessa regler föreskrivs en generell, drastisk och permanent begränsning av den gränsöverskridande konkurrens som professionella fotbollsklubbar skulle kunna ägna sig åt genom att ensidigt rekrytera spelare på hög nivå. Var och en av dessa två omständigheter, betraktade var för sig,

utesluter nämligen vid första anblicken att nämnda regler kan anses oundgängliga eller nödvändiga för att uppnå effektivitetsvinster, om det antas att dessa omständigheter verkligen är för handen.

3. Slutsats

158 Mot bakgrund av det ovan anförda ska tolkningsfrågan, i den del den avser tolkningen av artikel 101 FEUF, besvaras enligt följande. Artikel 101 FEUF ska tolkas så, att regler som antagits av en privaträttslig sammanslutning som bland annat har till syfte att reglera, organisera och utöva kontroll över fotboll på internationell nivå, och i vilka det föreskrivs

– för det första, att en professionell spelare som är part i ett anställningsavtal och som tillskrivs ett avtalsbrott utan saklig grund och den nya klubb som anställer honom eller henne därefter är solidariskt och gemensamt ansvariga för betalningen av den ersättning som ska betalas till den klubb där spelaren tidigare var anställd, varvid ersättningen fastställs på grundval av kriterier som är oprecisa eller skönsmässiga, eller saknar objektivt samband med det aktuella anställningsförhållandet eller är oproportionerliga,

– för det andra, att för det fall den professionella spelaren anställs under en period som är skyddad enligt det uppsagda anställningsavtalet, så riskerar den nya klubben en idrottslig påföljd i form av ett förbud mot att registrera nya spelare under en viss period, såvida inte den nya klubben visar att den inte har förmått spelaren att bryta mot avtalet, och

– för det tredje, att förekomsten av en tvist med anledning av avtalsbrottet utgör hinder för att det nationella fotbollsförbund i vilket den tidigare klubben är medlem tillhandahåller det ITC som är nödvändigt för att spelaren ska kunna registrera sig som spelare för den nya klubben, vilket får till följd att spelaren inte kan delta i fotbollstävlingar för den nya klubben,

utgör ett beslut av en företagssammanslutning som är förbjudet enligt punkt 1 i denna artikel och som kan omfattas av ett undantag enligt punkt 3 däri endast om det genom övertygande argument och bevisning visas att alla villkor för detta är uppfyllda.

Rättegångskostnader

159 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

1) Artikel 45 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för regler som antagits av en privaträttslig sammanslutning som bland annat har till syfte att reglera, organisera och utöva kontroll över fotboll på internationell nivå, och i vilka det föreskrivs

– för det första, att en professionell spelare som är part i ett anställningsavtal och som tillskrivs ett avtalsbrott utan saklig grund och den nya klubb som anställer honom eller henne därefter är solidariskt och gemensamt ansvariga för betalningen av den ersättning som ska betalas till den klubb där spelaren tidigare var anställd, varvid

ersättningen fastställs på grundval av kriterier som är oprecisa eller skönsmässiga, eller saknar objektivt samband med det aktuella anställningsförhållandet eller är oproportionerliga,

– **för det andra, att för det fall den professionella spelaren anställs under en period som är skyddad enligt det uppsagda anställningsavtalet, så riskerar den nya klubben en idrottslig påföljd i form av ett förbud mot att registrera nya spelare under en viss period, såvida inte den nya klubben visar att den inte har förmått spelaren att bryta mot avtalet, och**

– **för det tredje, att den omständigheten att det föreligger en tvist med anledning av avtalsbrottet utgör hinder för att det nationella fotbollsförbund som den tidigare klubben är medlem i utfärdar det internationella transfercertifikat som är nödvändigt för att spelaren ska kunna registrera sig som spelare för den nya klubben, vilket får till följd att spelaren inte kan delta i fotbollstävlingar för den nya klubben,**

med mindre än att det fastställs att dessa regler, såsom de tolkas och tillämpas inom Europeiska unionens territorium, inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet att säkerställa att fotbollstävlingar mellan klubblag genomförs på ett korrekt sätt, genom att en viss stabilitet upprätthålls i spelartruppen hos professionella fotbollsklubbar.

2) **Artikel 101 FEUF ska tolkas så, att sådana regler utgör ett beslut av en företagssammanslutning som är förbjudet enligt punkt 1 i denna artikel och som kan omfattas av ett undantag enligt punkt 3 däri endast om det genom övertygande argument och bevisning visas att alla villkor för detta är uppfyllda.**

Underskrifter